

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Kiadó-hivatal:

Kálvintér (előbb szénatér) 5-ik szám, I. emelet.

Ide intézendő minden a lap anyagi részét illető közlemény.

Előfizetési árak:

Egész évre..... 4 frt.
Fél évre..... 2 „
Negyed évre..... 1 „

A CSALÁD LAPJA megjelen:

minden vasárnap.

Felelős szerkesztő:

OZORAY ÁRPÁD.

Szerkesztőség:

Kálvintér (előbb szénatér) 5-ik szám, I. emelet.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Közlésre azánt kéziratoknál kérjük a papírnak csak egy oldalára írni!

A leveleket kérjük bérmentesíteni!

Kéziratok visszaküldésére nem vállalkozhatunk, azonban közlésre el nem fogadott kéziratok kívánatra két hétig visszaadottnak.

Az arokép titka.

— (Beszély.) —

Irta: Balázs Sándor.

A késő ős egyik legridegebb és szomorubb este volt.

Az eső félig megfagyva zuhogott a sikos kövezetre. A szél idegrázó és kísérteties sivitással rohant végig az utcákon; a nedves hideg pedig a legvastagabb és tömörebb ruházaton át is behatolt a tagokba s folyvást didergésben tartotta az embert.

Még csak november, de már tél volt, a ropogó fehér hó, a szép jégvirágok, szóval a tél költészete nélkül.

Az utcák néptelenek és zajtalanok voltak. A ki csak szerét tehetette, fedél alá menekült, s a kályhák népszerűsége tetőpontra állott.

Azon terembe is, melybe az olvasót vezetni akarom, a jelenlévők a vígan pattogó kályha közelébe vonultak, melegítve magukat, gyönyörködve az ábrándokra hangoló tűz fényében, s hallgatva a ropogva hamvadó fahasábok titokzatos szavait.

Özv. Derneyné asszony termében vagyunk, ki rendes szombati estélyét tartotta.

A jelenlévő társaság mindössze négy tagból állt.

Kókai tanárból, Szabó hivatalnokból. Fehér vas-kereskedőből, és nejből, kik a háznak már régi barátai voltak, s a ridegebb hónapok szombat estvéim már félszázad óta rendszeren össze szoktak gyülekezni e kis-

ded, de barátságos teremben, s e szokásokat Derney urnak, a ház urának halála után is megtartották, részint a második természetűé vált szokás erejénél fogva, részint pedig az özvegy iránti barátságból, ki derék vidám asszony volt, s férje emléke iránti kegyeletből is hűségesen megtartotta, ámbár az igazat megvallva, ez nem kis áldozatába került, mert boldogult férje, ki szintén tisztviselő volt, nemcsak hogy semmi vagyont nem hagyott maga után, de sőt még pár száz forintnyi adóssága is maradt, melynek lefizetését férje emlékezetének tisztántartása végett egész készséggel magára vállalta.

Pedig maga sem birt vagyonnal és kizárólag szerény özvegyi nyugdíjára volt utalva. Ebből kellett szerény háztartása kiadásait fedezni, s egyetlen gyermekét, Pálit neveltetni.

Hanem inkább nélkülözött a hét más napjain, csak-hogy kedves barátait, kiknek jelenléte őt mindig eltűnt boldog napjaira emlékeztette, egy héten egyszer szerényen megvendégelhesse.

Rendes, sok sok év óta tartó szokás szerint ez esteket wistjátékkal szoktak tölteni, de ez alkalommal különös kivételtől nem kártyáztak, hanem egy rendkívül fontos kérdés megvitatása végett, melyben az özvegy tanácsukat kérte ki, tanácsstartás végett gyűltek a kályha köré.

A kérdés, melyben az özvegy véleményüket kérte ki, rendkívül fontos kérdés volt.

Arról volt szó, hogy Pali minő pályát válaszson magának, mert épen a mai napon töltötte be tizenhatodik évét, s az elhunyt atya végrendeletében szigorúan e napot tűzte ki arra, hogy a fia a ház barátai tanácsának meghallgatása után szabadon válaszson életmódot magának. Derney úr fiának az elhatározó kérdésben teljesen szabad kezet engedett fiának, hogy a tisztviselői pályára ne lépjen.

„Én ismerem e rideg, szomorú nélkülözésekkel teljes pályát fiam, mely dacára annak, hogy legszebb fiatal éveinket szükség szenvedésekre kárhóztatja, önálló függetlenségre a legjobb esetben sem nyújt kilátást. Minthogy pedig meggyőződésem, hogy ha van e földön boldogság, azt csak az önállóság és függetlenség adhatja meg, arra kérek, s apai szeretetem jogánál fogva ezenel meghagyom, hogy oly pályát válaszsz magadnak, melyen boldogulásod, előmeneteled csak saját szorgalmadtól, munkásságodtól, tehetségeidről, ne pedig mások szeszélyétől és kegyelmétől függjön. Azt akarom, hogy magad lehess ura sorsodnak, s mint mondani szokás, magad kovácsa szerencsédnek. Azért légy iparos, légy kereskedő, orvos, tanár, mérnök vagy akármi, de oly pályát válaszsz, melyen saját szorgalmad és igyekezetedtől függjön boldogulásod. Ha azonban tanácsomra föltétlenül hallgatni akarsz, akkor légy kereskedő. E pályán kis szerencsével is vagyont szerezhetsz magadnak, s a vagyon megadja a legfőbb jót: a függetlenséget!”

Az özvegy arra kérte barátait, hogy közöljék vele tanácsaikat és nézeteiket e fontos ügyben.

Sokáig senki sem szólt egy szót is, mert mindenki érezte a nagy felelősséget, melyet tanácsadásával magára vesz, s azért előbb mindenki jól meg akarta hányni-vetni a fiú körülményeit, mielőtt véleményt mondani bátorzkodnék.

Amíg a társaság gondolatokba mélyedetten ült a kályha körül, némán szörpölgetve a theát, az alatt a mellékszobában sokkal gyorsabban és muláságosabban folyt az idő, s a nyitott ajtón keresztül minduntalan vidám és kitörő nevetés zaja tört a terembe, hogy azt mintegy napsugár, felvidámitsa, s a komor esőnd kíséreteit szétriaszsa.

Az est hőse játszadozott ott kis barátnőjével a nyolc éves Ilkával, torzképeket rajzolgatva neki, s még csak sejtelemmel sem bírva arról, hogy a szomszéd szobában most életének legfontosabb kérdése felől fognak határozni. Ilka Fehér urnak, a kereskedőnek volt leánya, kit rendesen magukkal szoktak hozni a vidám társaságba.

A társaság hosszas hallgatását először is Kokay tanár úr törte meg, ki azt kérdezte az anyától, hogy mit tapasztalt, mely pályára van fiának különösebb hajlama és vonzalma.

Az özvegy pirulva vallotta be, hogy e tekintetben nem figyelte meg fiát. Hisz anyira gyermek még; hogyan gondolhatna ily komoly dolgokra.

Ez esetben legjobb lesz mindenképp előtt őt magát megkérdeznünk.

Az anya beszólitotta fiát, ki egészen meglepett arccal jelent meg a komoly társaság előtt. Különösen mikor azt mondták neki, hogy foglaljon helyet, és jól figyeljen arra, a miket mondani fognak neki.

Palival a kis Ilka is besuhant a szobába és egy zugban meghuzva magát, okos nagy szemével figyelmesen a társaságra bámult.

Kokay tanár úr már állásánál fogva is hivatva érezte magát arra, hogy a tárgyalásokat ő kezdje meg, de különben is mind Szabó, mind Fehér urak által egyenesen is fel lón szólítva rá.

Azért bevezetéstől egész kis előadást tartott a tárgy és a pillanat fontosságáról, komoly és ünnepélyes szavaival egészen megijesztve a gyermeket, kinek szeméi a felindulás folytán, melybe őt e szokatlan helyzet hozta, egészen könnyekkel teltek meg.

— Értsd meg tehát Pali öcsém, hogy miről van szó, hogy életednek legfontosabb kereszt utján állasz, hogy pályát kell választanod s ezzel egész jövődöd életed felett határoznod! Elhunyt jó atyád erre vonatkozó ohaját már ismered. Azért nyilatkozzál egész őszintén és szabadon. Mely pálya iránt érzed előszeretetet?

Palihoz az életben ily komolyan még nem beszélt senki. Anyja a legtöbb anya szokása szerint alig vette észre gyermeke növekedését; tizenhat éve dacára még egészen gyermeknek tartotta őt s e szerint bánt vele. A fiu ennek folytán sokkal kevesebb önállósággal bírt mint más hasonló korban levő, de gyakorlatibb nevelésben s eszélyesebb bánásmódban részesült gyermekek.

E fontos kérdés anyira váratlanul érkezett, s anyira meglepte őt, hogy sok ideig még válaszolni sem tudott. Csak némán töprengett magában s pityeregni kész szemével folyvást csak anyjára bámult, tőle várván a parancsot.

De az özvegy is sokkal jobban fel volt indulva, hogysen fiának segítségére jöhetett volna. Mindaz, a mire képes volt e pillanatban, abból állott, hogy szívére ölelte fiát, megcsókolta homlokát, s azt mondta neki, hogy beszéljen egészen nyíltan és őszintén, mert épen nem szándékozik erőszakot tenni hajlamán. Válasszon szabadon, úgy a hogy atyja végrendeletében meghagyta.

A gyermek sok ideig habozott és gondolkodott, s utoljára is a legokosabban felelt, midőn arra kérte barátait, hogy engedjenek neki időt a meghányásra, mert ő még soha sem gondolt arra, hogy valaha el kellessék anyjától válnia.

A gyermek ezt mondva, hangos zokogásban tört ki. Az özvegy követte példáját, mire a kis Ilka is a terem zugában pityeregni kezdett.

A társaság zavarban volt. Sokáig senki sem szólt semmit. Végre Fehér ur, mint leggyakorlatibb férfi vetett véget az érzékenykedésnek.

— Nem arról van szó, kedves öcsém, hogy anyádtól megválj; erre azt hiszem nem leendő szükség. De lásd, már tizenhat éves vagy, s e korban már mindnyájan, kik itt vagyunk, mindnyájan tudtuk, hogy mily életmód által akarjuk megkeresni kenyerünket. Én tizenhat éves koromban már segéd voltam. Reád nézve is nagy ideje már, hogy kijelentsd, mily életpályára érzed magadban legtöbb hajlandóságot. Soha sem gondolkoztál még e dolog felől?

— Soha.

— No hát gondolkozzál most. Nem kell rögtön felelned; időt engedünk rá. Mi csak tanácsainkkal akarunk segítségedre lenni, amint arra végrendeletében jó atyád felkért bennünket.

(Folyt. következik.)

Megemlegetsz tudom.

Megemlegetsz, tudom megemlegetsz
Ha rád borul a gyötrő fájdalom,
Vagy amiért lángolál epedve,
Föl nem leled; megemlegetsz tudom.

Eszedbe jut szerelmem végtelen
Tüze, mely érted égett, s lángola,
Eszedbe jutnak tündér napjaink,
Bájosabbak mint angyalok hona.

Eszedbe jut a csillogó remény,
Melyet keblünkben együtt ápolánk,
Eszedbe jutnak nyári estéink,
Midőn te én, s a hold együtt valánk.

De bár ne tűnne föl előtted is,
Ah! e szívet kinzó emlékezet,
Hiszen nem nyujthatsz megnyugtatót,
Felejts hát el örökre engemet.

Györgyi Irma.

Farsang utáni komoly tréfa.

Novella.

Irta: Vasvári Ferenc.

Alice szép szőke asszony volt, fekete szemekkel; s férjét, Ákoszt végtelentül szerette — végig bozantani.

Nem voltak még régi, de már nem is új házások; — s hogy a köztük fennálló viszonyt s az ebből kifolyó hangulatot hűen jelezhessük, röviden csak azt kell tudnunk, hogy Alice szerfölött féltékeny volt; a mi magában is oktalanság; de még nevetségesebb akkor, midőn épen semmi ok sincs rá; csak pusztá szenvedélyből, vagy mániából, vagy betegségből, (vagy nevezzük akárminek.) származik.

Lehet-e borzasztóbb állapotot képzelni, mint mikor házastársak közt az egyik oktalannul féltékeny; — halálra gyöttri élete párját; beszámoltat magának minden lépéséről mit nélküle tett; — ha vele sétál: le nem veszi tekintetét szeméről, keresi a pillanatot, midőn az más felé tekint mint orra elé; — s kész az égháboru, ha a meglesett pillantás oly helyre esett, hol valami szemre való más nemű lény él! —

S Alice ilyen volt.

Képes volt álmatlanul tölteni az éjszakát, csakhogy alkalmas pillanatban, midőn férje alszik, kikutassa annak zsebeit, tárcáját ha nem jó-e valaminek a nyomára, ami alaposnak vélt gyanujának tápúl, vagy épen megvalósítására szolgálandó?

Egyszer gyönyörű, szőke, hajfürtöcskét fedezett föl Ákos tárcájában.

Jóllehet, e tárcá már egy év óta tette Ákosnak a legsolidabb szolgálatot, most az orgazdaság gyanujába esett a féltékeny nő előtt, ki meglelve benne férje hűtlenségének leghitelesebb bizonyítékát, a titkos, rég sejtett kedves hajfürtjét, — szentül hitte, hogy e tárcá is, — a rajta levő elegans himzés után ítélve, valami nő ajándoka lehet.

Alice kétségbe volt esve. Sirt, duzzogott s nem késett férjének érzékeny szemrehányásokat tenni; — de a corpus delictivel nem állott elő; csatanósabb alkalomra várt vele, s Ákos, ki már jól ismerte neje hóbortjait — s ezek által nem kis mérvben érzéketlenné tétetve, már meglehetősen preparálta magát ellentük: egyet fordult sarkán, feleletre sem tartván e vádakát méltóknak eltávozott hazulról hivatalába.

Szivartárcáját, a nélkül, hogy felnyitotta volna, változatosság kedvéért mással cserélte föl; s így nem is jöhetett nyomára a hajfürt eltűnésének.

Eltelt három nap — egyik mint a másik: némán, titkos búval telten.

Alicenek szokása volt ily esetekben férjét látszólagos ignorálással büntetni, kinek a preparatív folytán viszont szokása volt az ignorálást föl sem venni; s várni, míg ismét kiderül.

Tudta, hogy legfőlebb néhány napig tart, aztán

elmulik magától; — s aztán ismét szent a békesség nagy időre — vagy egy hétre! —

Oh, már sokszor fordult elő ilyesmi; s Alice néha a végsőig vitte gyöngédtelenségét, mi a cselédek és tájkörű ismerősök közt botrányra is adott alkalmat.

Azzal végződött rendszeren, hogy Alice megadta magát. — Nem ismeré be hibáját, (oh, melyik asszonynak tartozik ez erényei közé??!) de legalább feledni látszott a történeteket — s csak titokban nyújtott tápot alaptalan gyanujával e kárhozatos szenvedélynek: a féltékenységnek. —

Ákos is feledni látszott mindent, sőt maga is hitte, hogy feledett; mert szerette nejét.

Hajh, de minden megárt, ha sok,

Ily eset pedig sokszor történt; — s megis ártott.

Lassankint érzéketlenné kezdett válni szép neje szelidebb modora iránt is; s mert hasztalan volt minden törekvése nejét kigyógyítani: érezte, hogy vész iránta bizalma s az okozott botrányok miatt — becsülése.

Küzdött e felfödözések ellen s iparkodott as ébredezni kezdő ellenszenvet legyőzni; — már-már sikerült is; — de egy-egy újabb eset meglazította erélyét; s egy-egy újabb szégyenítő botrány megerősítette lassankint azokat az elemeket, mik a szerelmet tompává, a jelket közönyössé, az ajkakat hazugokká s a mosolyt tettetővé teszik.

Egy, a szokottnál több ideig tartó, ártatlanul szenvedett poenitentia keservei, idegenszerű vágyakat ébresztettek benne, ösztönözték őt oly élvhajhászatra, mi házastárs embernek erkölcsileg tiltva van.

A félrelépés megtörtént s több alkalommal imétlődött.

Most igazán lett volna oka Alicenek a féltékenységre; de a valót nem tudta meg soha.

Ákos maga is visszaborzadt, megutálta magát gyöngeségeért; s midőn az idegen mámor varázsa elszlott: pirulva, szégyenkedve gondolt vissza rá.

De mindhiába volt ez! — Alice nem változott; önmaga rontá meg férjében az erkölcsöt — önmaga segítette házasságtörővé lenni.

Ez a három nap is elmúlt s Alice elégnek vélve a hallgatag makacszkodást, vagy nem túrtóztathetve tovább féktelen indulatát: szigorú arckifejezéssel állott meg férje előtt.

— Ön engem megcsalt! — mondá fojtott hangon.

Az első szó, mit tőle férje három nap óta hallott.

— Oh, édesem, ha anyi forintom volna, a hány-szor már ön ezt ellenem elmondta, legalább is három háztelket vásárolhatnák magamnak a sugáruton!

Alice sirni kezdett.

— Tán nincs igazam? tán nem ad rá elég okot?

Szóljon!

— Soha életemben!

— Hallatlan! . . . De mind ily jó madár a férfi! . . . Hol járt három nappal ezelőtt?

— Hm. Tartom is én eszemben, hogy merre járok?

— Tudja jól; — de nem meri bevallani; mert ön bűnös. — Gyalázat így megcsalni engem! —

— De Alice . . .

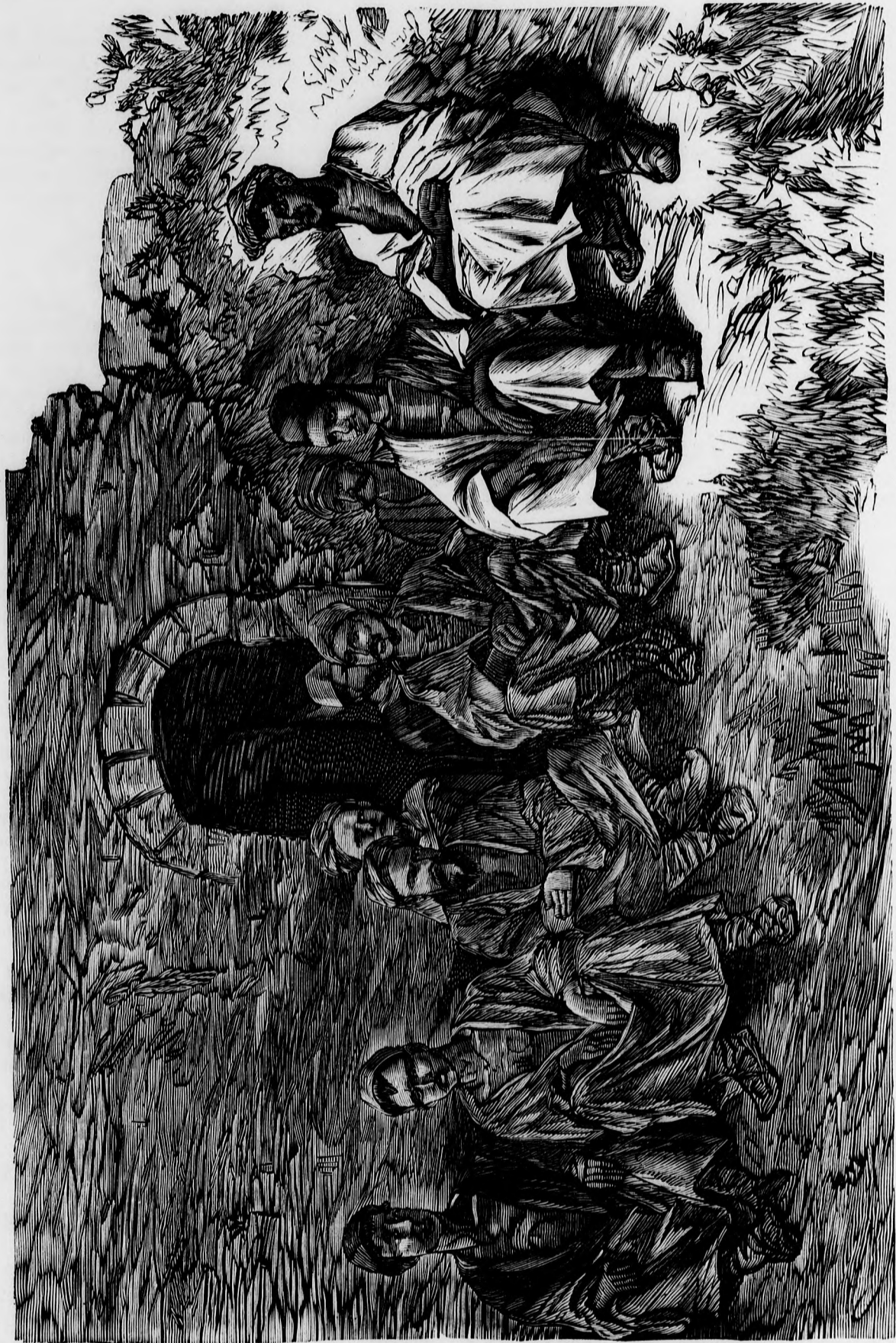
— Eh, ne beszéljen nekem! — Ismerem jól, tudom kivel van dolgom. — Be meri-e vallani, hogy hol járt három nap óta?

— A klubban, a hivatalban, az utcán —

— És szeretőjénél, ki miatt engem elfeledett, a kiért megcsalt! . . .

— De már ha az a pénz egy rakáson volna hirtokomban, hasznosabbra is tudnám fordítani, minthogy a sugár-uton háztelkeket vásároljak!

— Tudom, oda adná nyomorult szeretőjének!

Török foglyok Broodban. (Szöveget lásd a 215-ik oldalon.)

— Nem biz én, kedvesem, hanem sétakocsizást tennék önnel egy kicsit a — Lipótmezőre . . .

— Ah! . . . Velem? . . . S nekem ezt túrnóm kell! . . . Istenem, még ily sérelmekkel tetézi gazságát! . . . Istenem, meg kell őrlőnöm, ha még soká így tart!

— Minden szentekre kérem nagysádat: egy fok-

kal se tegye jobban, mint ahogy most áll; mert félek, hogy harapni fog

— Nem, hanem kikaparom a szemeit . . . mind a kettőt! . . .

Ledől a pamlagra és zokogott keservesen.

Ákos nem fojthatott vissza egy szánó mosolyt, mely hosszú fohász között jelent meg ajkain; — azután

A RÓZSA ÉS A LILÍOM

Romance.

lilomszál, rózsabimbó,
A leánykát kérték esdve,
Hogy jelölne ki: melyikben
Telik néki inkább kedve.

„Én vagyok,“ szólt a lilíom
„Ártatlanságnak jelvénye,
A szép fehér-szín, mely ékit,
Lelkeddel úgy összeférne.“

„Én pedig úgymond a rózsza
Bár még csupán bimbó vagyok,
Ám azért tenéked lányka
Mégis sok gyönyört adhatok“

„Engem válaszd!“ szólt az egyik,
És a másik: „engem, engem!
Nincs a kertben virág, amely
Bájaimon tultehessen.“

És a lányka gyöngéd kézzel
rintette mindakettőt,
Ez a bohókás versengés
Oly gyönyörrel tölté el őt.

„Te léssz“ mondá, „rózsabimbó
A menyasszonyi koszorú,
Nemsokára homlokomon,
Azért ne légy oly szomorú.

Te pedig kis lilíomszál,
Tulvilági élet jelvénye.
Ha meghalok, akkor leszel
Homlokomnak díszé, éké.“

És a rózsá e szavakra
Büszkén emelte föl fejét
Es a szegény liljom fölött
Kérkedőleg tekintte szét.

És a liljom fejet hajta,
Míntha sirna, keseregne,
Míntha ez a mellőztetés
Neki fájó sebe lenne,

* * *

De alig mult el három nap
Az anya jött le a kertbe
Fájó arccal, könyes szemmel
Egész lényében leverve.

Letöré a liljom-szálat,
S könyeivel áztatva
Szólni akart, de bujában
Elállott a szava hangja.

Majd befonta koszorúba
Tette a lány homlokára,
Ki a ravatalon fekszik
Az lett a menyasszony ágya.

És a rózsá hervad-hervad,
Mit ér már most neki a nap
Hogyha a kis lilomszál
Nála százszorta boldogabb.

Ozoray Árpád.

hátra rakta kezeit, újjaival hátán dobolni kezdett; s járkált alá s föl.

(Folytatása köv.)

Menekvés a szénégető-kunyhóból.

Utikaland Franciaországban.

Nyugtalanul tekinték órára, — így beszél az utazó, — a mutató ép a nyolcra ért; a lenyugvó nap sugárai már csak gyöngén aranyozák a távol fenyők csucsait, melyek körülkeríték a messze terjedő homokpuszta térséget, a melyen már hat óra óta tévelyegtem. Lassankint a közelgő szürkület kezdé szétterjeszteni éji homályát a fehér talajon. Fáradtan és kimerülve végre felmondák lábaim a további szolgálatot, s bensőmben az aggálynak bizonyos sötét neme szorult előtérbe. Különös előszeretettel viseltem mindig a gyaloglás iránt, s így azon körülményt, hogy kocsim Caplieux közelében eltört, felhasználtam, ezen módon utazásomat Roquefortig folytatni, hol, miután kocsisom a kocsit ismét rendbe hozta, engem elérendő lett volna. A postaut egyformasága nemsokára untatni kezdett, s ábrándjaimban elmerülve, egy mellékutra tértem, mely amattól észrevétel nélkül majdnem beláthatatlan rónaságra vezetett, mely egészben hasonlított azon képhez, melyet képzelőerőm Afrika sivatagjairól festett magának. E soha nem látott hely meglepően hatott rám, sebesen beholyongtam a kis leveletlen fenyveseket, felléptem a szél által feltornyozódott homokhalmokra, s anyira eltévedtem e vadonban, hogy midőn lankadó erőm a visszamenésre figyelmeztetett, nyomát sem találtam azon ösvénynek mely ide vezérelt; de a legaggasztóbb az volt, hogy egyetlen emberilakot sem láttam sehol. Az éj már teljesen beállott; bátorságomat vesztém, mert nem volt más kilátásom, mint e borzasztó magányban étel és ital nélkül, a szabad ég alatt a kelő napot bevárni. Még egyszer minden erőmet összeszedve, iparkodtam a homokhullámokkal dacolva, fáradt lábaimmal a megnevezett halmok közül egyet elérni, azon reményben, hogy onnan vigaszt nyújtó kunyhót, vagy ehhez valami hasonlót fogok láthatni. Reménységem nem csalt. A fáradtsággal elért halom tetejéről, a távolban pislogó fényt vevék észre. Az öröm légmélyebb megindulásával, mely akkor keblemet betölté, s melyet csak az érezhet, ki valaha ily helyzetben már volt, borultam térdeimre, köszönve a mindenhatóan azon vigaszt, melyet a távoli reménység nyújtott. De midőn térdeimről fölemelkedék, a barátságos fény már nem volt látható, — s félni kezdék, mivel ép akkor néhány villámlás a távoli látkört megvilágítván,

kitűnt, hogy bolygófény volt, mit előbb láttam; de egyszerre csak a fényt, sokkal világosabban mint az előbb, ismét észrevettem. Fáradt tagjaim által megengedett gyorsasággal siettem a segélylyel kecsgetető hely felé; a remény felvillanyozá erőmet, s a cikázó villámok megvilágosíták ösvényemet, s kis idő múlva már közelben láttam a kunyhót. Nehány pillanat múlva borzasztó zivatar állott be. Az eső zuhogva ömlött alá s anyira ki valék merülve, hogy csakis emberi fogalmat túlhaladó erőmegfeszítéssel valék képes a kunyhó ajtaját elérni, melynek küszöbén segélyért kiáltva, eszméletlenül rogytam össze. Midőn ismét magamhoz tértem s körültekinték, kis alacsony szobában valék, melynek falait a füst egészen befeketíté; az itt uralgó borzadályt keltő homályt a kandallóban fukaran égő fagyókér fénye árasztá szerény sugaraival. Két rongyokba burkolt óriási fickó, piszkos fekete arccal, melyet még félelmetesebbé tett a hosszan lenyuló szakáll, állott mellettem, — s egy vén, förtelmes asszony a sarokban lekukorodtan csodálkozva mereszté rám szürke szeméit. Midőn észrevették, hogy életre tértem, a férfiak egyike savanyu, ecethez hasonló italt nyújtott át faedényben, melyet én szomj- és éhségtől gyötörtetve, rohamosan elnyelék. Azután valami ennyivalót kértem, zsebemből egy tallért véve elő, melyet az egyik férfinak átnyújték. A pénz mindhármuknál nagy örömet tetszék kelteni; ámbár gyengességem nem engedé őket jobban szemügyre venni, mihez még az is járult, hogy beszédüket épenséggel nem érthetém meg, — de a vágy, melylyel a pénzt szemlélék, az a fölötti titkos suttagás, és a fürkésző pillantások, melyeket felém löveltek, mégis nyugtalanná tettek volna, ha e pillanatban gyomrom követelésének kielégítésén kívül egyébre is lett volna gondom. A rémalakok főtt húst hoztak, melyet sárgás, undort keltő külsejének daczára mohón elfogyasztottam. A vízből azonban, melyet előmbe tettek, képtelen valék inni, s szomjamat ismét az ecetes itallal voltam kényszerítve oltani. Étél és ital által kissé erősbülve, szalmát kértem, fáradt testemet rajta kipihe-nendő. Egyik az emberek közül kezével jelt ada, hogy kövessem őt, s egy létrán fölmenve, szük padláskámrába értünk. Rongyos függönyökkel ellátott öreg ágy, s ez előtt egy faszámoly képezé az egész szoba butorzatát. Fáradtságot tekintve, természetes egyéb-re nem volt szükségem, mint ágyra, de mivel már a vadonban kiállott félelmekből kissé magamhoz tértem, nem minden aggodalom nélkül tekinték jelenlegi helyzetemre. A kunyhó lakóinak félelmet gerjesztő tekintete, csodálatosan gyanus magaviselete, s végre az itt uralgó szegénység szorongatással tölté el keblemet. De a természet megkövetelte jogait, s miután szokásomhoz képest órámat s pénzes

tárcámat a fejevánkossal alá tevém, nyomoru fekhelyemen mély álomba szenderültem.

Borzasztó, a nap eseményei által előidéztet álomképek nyugtalaníták álomomat, miből közelgő léptek nesze hirtelen följesztett. Nehezem nyitám föl a még álomittas szememet, s midőn föltekinték, ki írja le elsőrnyedésemet! — a kandalló közelében látam azon nyomorultat, ki engem e kamrába vezetett. Balkezében lámpást tartott, melynek fénye a jobbkezében lévő széles kést engedé látnom; cimborája ellenben, ki csak fel testtel volt a padlás ajtajából látható, vigyázatot látszék neki tanácsolni. Halálos aggodás közt rejtém arcomat a takaróba, várva élet és halál közt, a nekem ezen pillanatban kikerülhetlennel látszó végperceimet. De körülöttem ismét minden csendes lön; kis idő múlva a takaró alól ki mertem nézni, s legnagyobb csodálkozásomra, a kamrában mély sötétség uralkodott. Szorongó szivdobogás közt hallgatództam; a gyilkosok a vén-asszonyokkal pöröltek. Valószínűleg így hívém, fegyvert gyanítanak nálam, s elvetemedett tervüket, mivel ébredésemet észrevették, elhalasztották. Elhatároztam, ha csak lehetséges, e gyilkosbarlangból szabadulni; halkkal ágyamból kiléptem, s a szobában ide-oda tapogatva más nyílás után, mint melyen feljöttem, kutattam. Tapogatózó kezeim egy reteszt érintenek; gyorsan visszatoltam s kimondhatlan örömeim közt földél-lyukra bukkantam, a melyen át fenyűterdőt pillanték meg, hova szökni rögtön elhatároztam. A földél nem volt magas, testemet a szűk nyíláson áterötetvén, s egy bátor ugrás következtében szerencsésen a szabadba juték. A nélkül, hogy csak pillanatot is veszítettem volna, az erdő felé siettem, gyorsan keresztül futám azt, s ismét azon beláthatlan homoksíkságra érkeztem, melyen tegnap bolyongtam. Meg sem pihenve, anélkül, hogy tudnám hova, mindig előrehaladtam, s már majdnem félórát tévelyegtem a vadonban, midőn leírhatlan borzadalommal kis távolságra mögöttem a gyilkosok egyikét vevém észre, ki magas falábakon üldözött, s rettenetes kiáltások közt egy hosszú bottal fenyegetni látszott. Ezen új rémület teljesen elbénítá a megerőtetések által már meggyengült tagjaimat, s magamat sorsomnak megadva, midőn a másik gonosztevőt is gyilkostársának nyomában láttam, erőtlennül lerogytam, bevárando a halálesapást. Óriási léptekkel közelgő rettenetes üldözöm, s midőn elérte indulatosan ugrott le falábairól, és — átnyujtá órámat és pénzes tárcámat, melyet gyors menekvésemnél a fejevánkossal hátrahagytam.

Képtelen vagyok a szégyen érzetét, mely ezen fölépésnél majdnem erőt vett rajtam leírni. A becsületes szénégetők most a homoksívatagból oly helyre vezetének, hol több szénégető-kunyhó egyesülten állott egymás mellett; egyik ott lakó szénégető, ki már Bordeauxban gyakrabban megfordult, s kinek kiejtését némiképp megérthetém, tolmácsolá, hogy az éjjelátogatás a kamrában, melyet én, mint életemre való gyilkos törekedést tekinték, azért történt, hogy a kamrában lévő füstölt húsból vágjanak, az öreggel — való perlekedés meg onnan keletkezett, mily módon és uton lehetne a húst tojások által részemre reggeléhez jó ízletesen elkészíteni. Mihelyt szökésemet s a hátrahagyott órát s pénzes tárcámat észvették, rögtön útra keltek, hogy az otthagytakat kézbesítsék, s hogy a helyes útra vezessenek.

Szemeimből a megbánás szégyenkönyei ömlöttek gyalázatos gyanum miatt, s tőlem kitelhető módon megjutalmazám derék becsületes gazdáimat, kik Roquefortig, hol kocsimat megtalálám, nem váltak meg tőlem.

Bojtár Dezső.

János főherceg szobra Grácban.

(Képpel a 217-ik oldalon.)

1878. évi szeptember 8-kán leplezték le János főherceg szobrát Grácban, király ő felsége jelenlétében. Az emlék egész építményében diszitett terrasse-ból áll melyről a tulajdonképeni emlék emelkedik föl. Az alapvonalában négyszögű terrasse mintegy 6 láb magas és 8 öl széles; szögleteibe kutak vannak bevésve, melyek Stiria főfolyamai: a Morva, Enns, Dráva es Száva allegorikus alakjaival földvék. Emez alakok talpazatai két-két vízvezető dombormúval látvák el, melyek az illető alak jellemzését további képletekben eszközlik. A terrassera minden oldalon, középen széles lépcsők vezetnek. A terrasse föltülete a lépcsőzetek felső részénél gazdagon diszitetet rácszattal van elzárva. Ezen belül emelkedik föl az emlék. Három rétegű kőtalpazaton további folytatásban bronce-postament nyugszik, gazdagon diszitetet koszorú-szegélylyel s a tudományt, a vasut építést, mezeti gazdaságot és bányászatot előtűntető négy karyatiddal. Eme négy alakban fejeztetik ki Stiria népének hálás emlékezete a főherceg irányában, az ő állóképét tartó postamentet megtámasztván, s feléje koszorút emelvé. Az első talpazat-réteg, mely szögleteiben kissé kiáll, az említett alakok alapját képezi, s keresztűlfutó gazdag diszitetessel van ellátva.

Az alakok közt a talpazatba ékelt 4 táblára Grün Anasztazius sorai vannak bevésve.

A postamentről emelkedik fel a főherceg 10 láb magas szobra. A bal vállról leomló köpeny az üdvözlésre kinyujtott bal kart fonja át, jobb kezében az alapító-irat csomaggal.

Török foglyok Broodban.

(Képpel a 212. oldalon.)

Szükséges-e részleteznünk, minő érzelmek uralják a féktelen szenvedély által tévutra vezetett derék harcosokat, kik abban a hitben, hogy hazájukért, szabadságukért küzdenek, szembeállva csapatainkkal, melyeknek feladata az volt, hogy Bosznia és Hercegovina rég nélkülözött békéjét és nyugalmit helyreállítsák, fogságba kerültek.

Ott ül mindegyiknek arcán a gond kifejezése, hiszen csöndes otthonuktól, szeretteiktől szakította el őket fanatismusuk, s most ki tudja mikor jövend el a pillanat, midőn ismét visszatérhetnek övéik közé.

Majd ha lecsillapul a lelkiismeretlen emberek által felzavart senevedély, majd ha a szitott tűz kialszik, s a most anyira elbusult harcosok visszatérnek otthonukba családi tűzhelyeikhez, lesz alkalmuk meggyőződni, hogy nem ellenségkép, s nem elnyomatásuk végett szállták meg csapataink földjüket, hanem azért, hogy a rendet helyreállítva közöttük, szabadságukat is biztosítsák.

A nubiai nő.

(Képpel a 216-ik oldalon.)

A nubiaiak, kik Chartumon alul a Nilus folyam mellett laknak, hol csak egy keskeny termőföld-darab választja el a folyamot a lybiai sivatagtól, valódi keleti néger-typusok bronzszinűnek s erős természetűek, durva, de nem nyers arvonásokkal. A nép hősies, egyszerű és becsületes, s oly tulajdonokkal bir, melyek neki ellentétben az új világ feketéivel, a lovagiasság vonását kölcsönzik. A nubiai nők általában szebbek, mint a férfiak, kiknek bajszuk és szakáluk hiányzik. A nubiai leányok közt vannak igazi szépségek, finom, teljes test-alkattal, eredeti, kedves és mégis éles arvonások, kissé erős vörös ajkak-

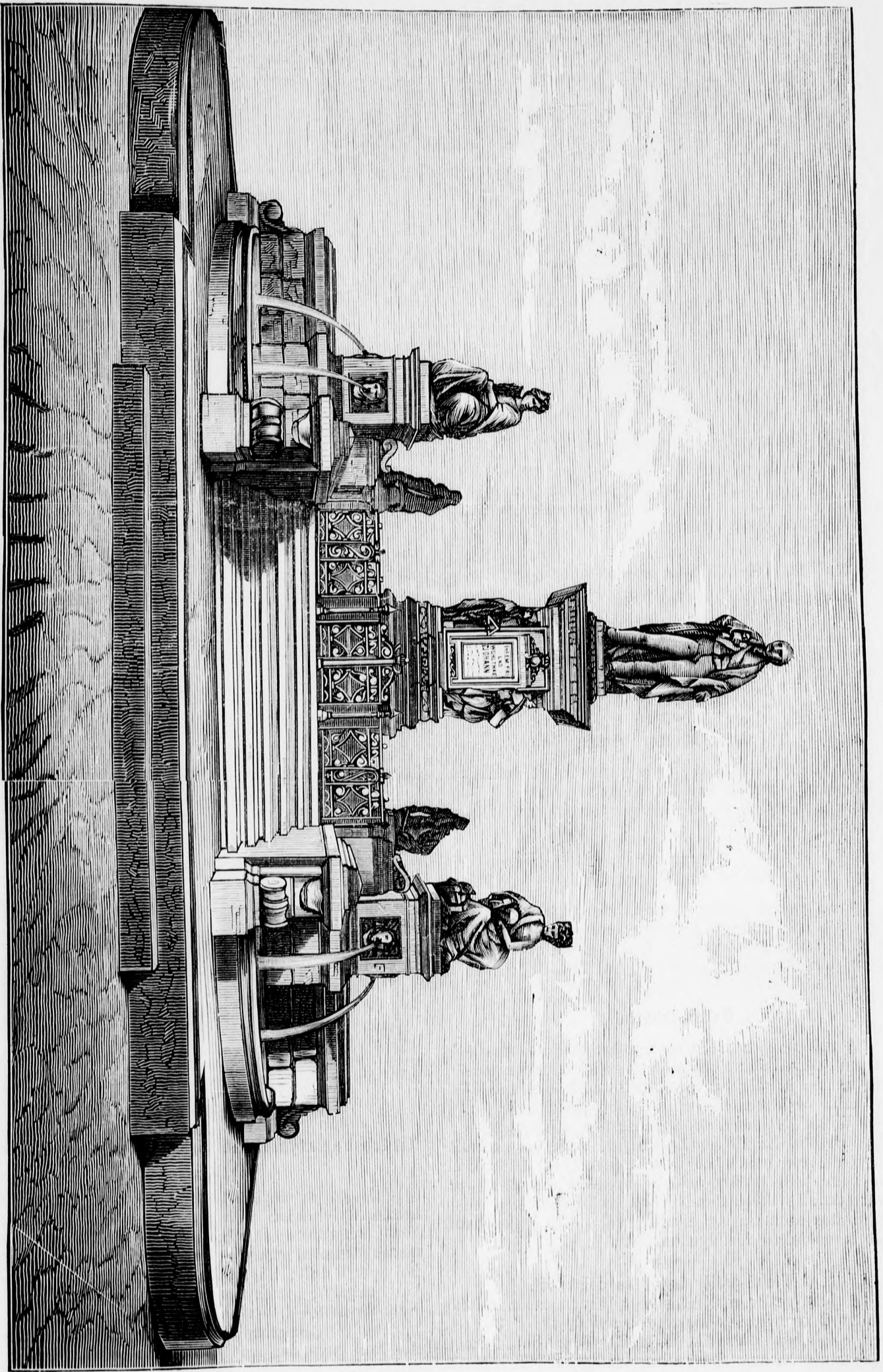

A nubiai nő. (Szövegét lásd a 215-ik oldalon.)

kal, enyhe-barna, de mindamellett tüzes szemekkel, melyek az arcot valóban bájossá teszik előttünk. A többnyire kékes-fekete fűrtös haj, csaknem mindig szép homlokot övez, s az éles körrajzu finom szempillákat még inkább előtűnteti.

Képtünk nubiai leány-szépséget tüntet föl, mely dacára az erős keletiességnek, tompa szájnak s az apró,

éles metszéstű szemeknek, sok európai gyöngéd-fehér szép hölgygel mérkőzhetnék. Különben a nubiai nők eme szépsége nem tart sokáig. Széptünk mintegy tizen-négy éves, ott a kifejlétség kora; öt-hat év alatt azonban ez a szépség meglehetősen boszorkányszertvé válik.

János főherceg szobra Grächan. (Szövegét lásd a 215. oldalon.)

HÖLCY-ROVAT

E rovatunkat minél változatosabbá óhajtván tenni, felkérjük t. olvasónőinket, hogy a divat, női munkák, háztartás, szóval a nők munkakörébe vágó utasításaikkal, közleményeikkel lapunk e részét gazdagítani sziveskedjenek!

Megbízásokat apróbb czikkekre, kézi munkákhoz szükséges dolgok stb. beszerzésére szívesen elfogadunk s pontosan teljesítünk minden díj nélkül.

A divat köréből.

1. Öltözék 8—10 éves fiuk számára.

A tengerész-kék öltöny, nadrágból, mellényből és zubbonyból áll, s fekete posztószalaggal van beszegve, s gombokkal ellátva. A bekapcsolásra gombok és gomb-lyukak szolgálnak.

2. Köpeny 10—12 éves leánykák számára.

Ez a köpeny divatos szintű posztóból készül. Zsebekkel és gombok s gomblyukakkal van ellátva s 8 cent. széles láncolt öltésű selyem rojttal és finom arany zsinórral diszitve. A nyakkivágásban a köpeny a gallérral egybekötöttvén, ez is elláttatik foddorral.

3. Paletot kásztor bőrből.

A divatos szintű kásztor-bőr-paletot, tűzdelt öltés sorokkal s hasonló szintű selyemmel diszittetik és gyöngyház gombok s megfello gomblyukakkal láttatik el.

4. Paletot kockás posztóból.

Eme paletot mellény-részei, zsebfelületei, valamint az ujjak hajtókái kockás fekete selyem posztóból s bársonyból készülnek. Diszítésül arany gombokkal ellátott vastag zsinór szolgál.

5. Gallér jabottal.

A gallér egyenkint 29 cent. széles kerekdeden szabott mull-részekből készül, melyek szélességükben összehajthatnak. Az alsó szövet-részek 5 cent. széles redőzött sorba szedett csipkével, a felső részek pedig 4 cent. széles rojttal láttatnak el. A gallér-rész előszögleteire jabot varratik. Ez 25 cent. széles, 32 cent. hosszú mull-részből áll, melynek külső része csipkerojttal láttatik el, felső része pedig plissé-redőkbe szedetik s mull-alappal felvarratik. Egyik oldalon 3 cent. széles rózsza s a másikon divatos szintű szalag disziti a jabot-t. A gallér hátul gomb s megfelelő gomblyukkal láttatik el.

6. Fichü-gallér betét és csipkéből.

A fichü-gallér mull alapon 3 cent. széles csipke, valamint 2 cent. széles himzett betétből áll, s 3 cent. széles csipkében végződik. A gallér diszítését 1 cent. széles színes virágú fehér atlasz-szalag-hurkok képezik.

1. sz. Öltözék 8—10 éves fiuk számára.

Mit tehet az anya diphteritisben szenvedő gyermekeért?

Dr. Klemm után.

Mióta az anyira tulságosan rettegett diphteritis mindenütt elterjedt s a gyermek-világra valódi csapás-ként nehezedett, eme gonosz veedég látogatásától alig maradt mentes egyetlen gyermek-szoba. Mindentűn, hol megfordult; áldozatokat ragadt magával, s mindenütt aggályt, gondot és fájdalmat hagyott maga után. Nem csoda tehát, ha most a diphteritis fölismerésénél minden anya megrendül s szeretett kisdedét elvesztettnek véli, valamint nem csoda az sem, ha a megrémült anya, főképp a baj kedvezőtlen kifejlődésében bátorságát és fejét veszítve, hogy minden lehetőt elkövesse, titkon

2. sz. Köpeny 10—12 éves leánykák számára.

mindenféle hasztalan kuruzslások s tudatlan charlatánokhoz fordul. Az anyák persze azt hiszik, hogy az aggályban minden menthető, s hogy mindent, mi használhat meg kell kísérelni, habár az orvosok mitsem tartanak is felőle. „Ami használhat” azt örömezt megengedem, de nem egészen hasztalan, vagy éppen észszerűtlen kell

4 sz. Paletot kockás posztóból.

hozzá tennem; tehát nagyobb veszély esetén éppen a legjobb segélyre kellene gondolni.

Hogy azonban a szülők, azt ami használhat, maguk megítélhessék, arra nézve szükséges a betegség lényegét s okait tanulmányozniok. Mert legtöbbször a tudatlanság okozza, hogy vagy a betegséget későn veszik figyelembe vagy hamis eszközökhöz fordulnak, az orvos gyökeres segélye iránt pedig semmi érzékkel nem bírnak.

5. sz. Fichú-gallér betét és esipkéből.

Különben ez a félelem mind a mellett tulzott. A betegség ujszerűségénél, bár az orvosi világ előtt századok óta ismeretes, habár korábban aránytalanul ritkábban fordult is elő, — némely járványok veszélyességénél s főképp a nehézségnél fogva, melylyel gyakran gyógyítása jár, érthető ugyan, hogy az avatatlan ezt az új betegséget a gyermekvilág leggonoszabbjai egyikének tartja, de még sem oly rossz az, mint hirt, s a gyógyítás eredményei bizonyára kedvezőbbek lennének, ha az orvost oly gyakran nem csupán a teljesen kifejlett s előhaladott betegséghez hívnák, s a szülők kissé erélyesebb támogatásban részesítetnek. Különösen vidéken öröklött bünt képes az öngyógyítás bevétele, mi gyakran főoka sok betegség súlyos lefolyásának. Kiválóan a gyermekbetegségek váltak általában termőföldjévé a gyógyító avatatlanoknak és gyógyművészeknek, mivel a szegény akarat nélkül való gyermekeknek fájdalom több oly dolgot alkalmazhatnak gyógyszerül, melyet a felnőtt ember bizonyára nem engedne meg magánál.

Azt mondám, hogy a diphteritis jobb, mint aminőnek általában hiszik, s bár az áldozatok száma sajnálatra méltóan elégnék látszik is, vigaszul azt mondhatom a szülőknek, hogy a betegség legtöbb esetben, különösen erősebb gyermekeknek nemcsak kedvező, hanem gyors lefolyású is és csak csekély számmal fordulnak elő súlyosabb lefolyásúak, vagy halálos kimenetelűek. Sok gyermeknél a bajt oly gyorsan és könnyen gyógyítják, hogy azok nem is látszanak lényegesen betegeknek, s nem kevesen még akkor is, bár nagy szenvedések árán szerencsésen túlélnek, ha a betegség lefolyása súlyos volt is. Az ok tehát, amiért ez a betegség anyira félelmissé vált inkább abban rejthetik, hogy a szegény gyermekek gyakran kimondhatatlan fájdalmakat tukmálnak, s valóban nincs szomorubb látvány, mint a diphteritistől megrohant gyermek, viasz-halvány arcával, fájdalmas vonással, amint fáradsággal küzdök lélegzetért.

Mit tehet az anya ilyenkor? Hogy a betegséget ideje-korán fölismerhesse, minden anya tanulja meg, hogyan kell a gégét megvizsgálni, s mindig maga nézzen utána, mihelyt a gyermek rosszul lesz, s különösen ha nyeldeklesi baj vagy gégefájdmakról panaszkodik. A feladat könnyű, s nem kíván valami nagy ügyességet. Az apa tartsa fejét hátul, az anya kanálnyelével nyomja le kissé a nyelvet s tekintse meg a mirigyeket a szájpaddást s a gége-csővet. Ha eme részek, különösen a

mirigyek fehér vagy sárgás foltokkal vagy burkolattal borítvák, a részek maguk megvörösödve úgy a diphteritis jelenléte valószínű s az anya ezután szorgosan vizsgálja meg eme fehér foltokat, melyek rendszeren hirtelen megdagadnak s elterjednek, mindig nagyobb-nagyobb részét borítva el a gyuladásban lévő nyákhártyának. Ezek képezik betegség főismérvét s adják neki a nevet (diphthera = burkolat).

Ha azonban eme fehér foltok vagy bőrök hiányoznak, de a gége különben vörös és gyuladásban van, úgy nem veszélyes s nem ragályos gégegyulladás van jelen mely semmi viszonyban nem áll ama betegséggel.

Mit jelentenek most ezek az izzadmányok? Ezek úgy keletkeznek, hogy valamely szerves természetű ragályanyag, például gomba mely a léggel a torokba kerülve, a nyákhártya kiálló részeire, s így különösen a rögeszes mirigyekre üllepedik, s itt az erjedő gombák módja szerint gyorsan szaporodik. Első következménye a nyákhártya izgatása és gyuladása, továbbá a rostanyag kiizzadása a nyákhártyán belül és kívül. Ha ezek a gombák nem pusztítatnak el hirtelen, mielőtt a mélyebben fekvő részekbe hatoltak, igen hamar áttörnek a környező szövetekre, s a vérbe és nedvekbe hatolva, mindent, mint ellenséges elem, gyuladást, rombolást, pusztítást idéznek elő.

Amily mérvben elterjednek az egész testben, úgy rontják meg a vért is, tehát előidéznek a vérmérgezést; s e szerint ez a halál leggyakoribb oka. A betegség tehát mint helyi torok-baj veszi kezdetét, a behatolt gombák következtében, s általános betegségben, vérmérgezésben végződik. Eme belső lefolyásnak megfelelően tűnik föl ennek külső képe is.

Ha a betegség csak helyi marad, az az a gége hamar megtisztul a kiizzadásoktól, s ujak nem keletkeznek, akkor a láz, a rosullét, a nyeldekülés nehézségei, melyek kezdetben minden diphteritát követnek, elmúlnak csakhamar s nyolc nap mulva gyakran megint minden jó.

Máskép történik azonban a súlyos lefolyásnál. Itt a hárták mindinkább kitérnek, rossz, piszkos színt öltenek s végül erjedésbe mennek át s a szájból, orrból rossz szagú erjedt folyadék ömlik ki. Az arc s a gége felső része megdagad, a nyeldekülés majdnem letétlenné válik.

Ezzel egyidejűleg a láz, nyugtalanság s a betegség érzete is növekszik; az étvágy s az alvás teljesen hiányzik, az öntudat azonban megmarad. Vagy a láz gyorsan enged s az erők gyors fogyatéka, s a teljes részvéltenség következik be. Ha még most sem tisztul meg a gége és az orr, daganatok támadnak, melyek szintén növekednek s többé-kevésbé fekélyszerű jelleget öltenek; a szájból és orrból való kiömlés kiállhatatlanná válik s a láz helyett a vérmérgezésnek és feloszlásnak tünetei jelentkeznek. A gyermek egészen átváltozik. Az arc és a kezek hidegekké válnak, az arc viaszszínű, beesett, az útér kicsiny, alig észrevehető. Az erők szemlátomást tűnnek, az elsoványodás gyors előmeneteleket tesz, a gyermek nem eszik, s ha igen, azt is csakhamar kihányja. Itt még a mentés ritkán lehetséges.

Azonban még más veszély is fenyegeti a fiatal életet s ez, fájdalom, még gyorsabban idézi elő a halált. A látszólag jó lefolyás mellett is könnyen megtörténik, hogy a gyuladás a hangrés hat s itt is hasonló izzadást okoz. Ennek következménye a hangrekesz megszüntülése s a lélegzet megakadályozása. A hang rekedté válik, a gyermek futyúlva lélegzik, s rekedt hangon köhög; heves fuladás-rohamok támadják meg, vagy lélegzet-hiány, s ha a hárták feloldása a belehelések által nem sikerül vagy a lélegző-csővek bemetszés által meg

nem nyitvatnak, a gyermek legtöbbször fuladásban pusztul el.

Most könnyű lesz a kezelés főfeladatát megérteni; ez a fentebbiekben már elő van írva. Eme helyi-betegség okainak, a behatolt gombák idejekorán való megsemmisítéséből, s az ártalmas tárgyak: erjedés, nyálka, daganatok, melyek mind gombákat tartalmaznak, ártalmatlanná tételéből kell állni, s ezek vagy kiveendők vagy fertőtlenítenedők. Amíg a baj még első kezdetében van, ettől a helyi kezeléstől sok eredményt várhatni, miután hathatós gyógyszereink vannak emez alacsony szervek ellenében. Kevésbé kedvező az általánossá vált betegség kezelése, különösen a vérmérgezésnél, s ezt, valamint a gége diphteritist kizárólag az orvosra kell bízni. Itt még csak azt fogom előadni, aminek a szülők részéről, természetesen az orvos ellenőrzése mellett kell történnie.

(Vége következik.)

A mormon-felekezet szaporodása. Közelebb mint egy hatszáz, a mormon-felekezethez csatlakozott személy utazott New-Yorkból a „Wyoming“ hajó földézetén Utah-ba. Az „utolsó nap“ emez új „szentjei“ Németországból, Sveicből, Skóciából, Walesből és Angolországból valók.

A buzaszem szaporodása. Ha fölveszszük, hogy egy szem buza ötvenet terem, s eme szemek mindegyike ismét ötvenet és így tovább, a második év eredménye már 2500, a harmadiké 125,080, a hatodiké 15,625,000,000, s a tizenkettődiké 244,140,625,000,000 szem, vagyis, mintegy 12 billió veder búza. Egy szem búza terméséből már a harmadik évben több, mint 3000 ember lakmározhatnék, a tizenkettődikében pedig egy szem búza terméséből a föld összes lakói egész életükre el volnának látva.

A jó barátok. Victorien, Sardou, a hírneves drámaíró hókező ember; a szegény éhenkórászoknak, kik sereggestül alkalmatlankodnak nála, ad pénzt, asztalához hívja őket, sőt megosztja velük ruhátárát is. Persze halátlanság a jutalma érte. X. ur, egy pénz és tehetség nélkül szükölködő genie, kit Sardou elhalmoz jótéteményeivel, egy nap találkozik a drámaíró egyik ismerősével. „Nimi!“ mondja ez, „ön közös barátunk Sardou paletójában jár.“ — „Barátunk?“ kérdi durván az elősdi, „mondja ön csak: barátja.“ — „Azt hittem, hogyha az ember valakinek a ruháját viseli.“ — „Hát? Egyforma természetünk van, csak azért történik.“ Sardou melegében hallotta meg a históriát s nagyot nevetett rajta. X. ur nemsokára ismét meglátogatta, Sardou azonban csakhamar felbeszakítja a kunyorálót, ki csak úgy, dobálta a „legkedvesebb, legjobb barátom“-at: „Én többé nem vagyok önnek barátja!“ „Hogyan?“ ön többé nem barátom?“ kiált tragikus hangon X., féltve az ép kért kabátot, „ön többé nem barátom? Az istenért, mit vétettem?“ — „Ön épen semmit! Az egész az én hibám; tudniillik — meghíztam.“

Önállóság.

Andris gyereken nagy volt az önállóság. A rajzolásához is hajlammal bírván, abban rövid idő alatt meg lehetős elömeneteleket tett. Azonban mindig az ellenkezőjét rajzolta le annak, amit a rajztanár mintául elébe adott.

Egy ízben szép sima falevél volt a minta, s a gyerekek rajzolt helyette ellenkező hajlással csipkés levelet. Midőn a rajztanár ezt meglátja, így szól:

— Hiszen nem olyan ez, Andris.

— De ilyen is van, kérem alázatosan, válaszolt az agyafurt gyerekek.

Az aggódó menyasszony.

— A gonosztevőknek a rendőség által kiadott albumát ohajtanám megvenni.

— Kisasszony, az nem kapható a könyvkereskedésekben. De mily érdekléssel is bírhatna oly fiatal hölgyre, mint ön, a gonosztevők arcképe?

— Óh, igen nagy érdekléssel, uram! Tegnap óta új vőlegényem van, ki igen gyanusnak tűnik föl előttem.

Drága vő.

(Emilia kisasszony, gazdag bankár leánya férjhez ment egy vagyontalan grófhhoz.)

Bankárné (vendégeihez): Férjem és én, rendkívül örvendünk ennek a házasságnak. Nem képzelhetik önök, mennyire szereti a gróf Emiliánkat: szeméből leolvassa kívánságait, s amit csak óhajt, megkell vennünk számára!

Udvarias gorombaság.

— Oszlja ön is kedves tanár ur azt az általános elterjedt nézetet, hogy a divatos női öltöny inaestetikus?

— Épen nem nagysám, sőt ellenkezőleg, eszményinek találom, mert ily szűk ruhában a halandó test el nem fér, itt csak a lélek időzhetik.

Régi ismerősök.

Vizsgálóbíró (a már több ízben büntetett vádlotthoz): Azt hiszem, már volt együtt dolgunk, ebben a házban?

Vádlott: Igen, nem tudom, de a bíró úr oly ismerősnek tűnik föl előttem.

Leszolgálja.

Pincér: Ön kevés pénzt adott; még öt krajcárt kapok.

Nyelvtanár: Azzal adós maradok.

Pincér: Sajnálom, de épen nem ismerem önt.

Nyelvtanár: Úgy tehát uljön ide, az öt krajcárért oktatást adok önnek a francia nyelvben.

Gyöngé borju.

Kiabál a helységben a borjuszedő: „Gyöngé borju van-e eladó?” — Meghallja ezt egyik trefás gazda ember, kinek két éves borjuja az istállóban betegen feküdt, és behíván a borju szedőt, egyenesen az istállóban levő beteg borjuhoz vezette. A borju-szedő boszankodva mondja:

— Hiszen ez nem gyöngé borju. — Mire a gazda így válaszol:

— Mit? ez nem gyöngé borju? hiszen már két héttől fogva úgy emelgetjük, magától még felkelni sem bír, már hova kell ennél gyöngébb?!

A „putypuruty.”

Vigjáték 3 felvonásban.

(Igaz történet, — történt Tófürészen — másnap.)

Irta: **Nemzetőry.**

* * *

Személyek:

Ézékhel tófürészi pap 52 éves.
Débora neje.
Benő — tófürészi rektor 36 éves.
Juliska fiatal özvegy 22—24 éves.

ELSŐ FELVONÁS.

A Juliskának házában.

I. Jelenet.

Ézékhel találkozik Juliskával az utcán.

Ézékhel: Isten áldjon meg Juliska!

Juliska: Adjon Isten jó napot!

Ézékhel: Meleg van Juliska! . . . az ésnnyád otthon van-e? bemennék egy pohár frís vízre . . .

Juliska: Anyámasszony a templomban volt, s még nem jött haza, bizonyosan betért a rektorékhoz — ez szokása. Tessék hozzánk besétálni, mindjárt frís vizet meríték a kutból.

Ézékhel: Biz a jó lesz Juliska (bemegy e házba.)

Juliska: Egyszeribe itt leszek a vízzel (el akar menni egy kancsóval, de Ézékhivel utját állja.)

Ézékhel: „Megállj kincsem Ne menj innen!” . . . (derékon öleli Juliskát, s enyelgés közt dudolja)

„Im feléd tárom ölelő karom,
Szerelmed az, miután szomjazom!”

Ha szeretsz szép Juliskám, ne kinozz tovább; mondd, hol találkozzunk ma . . . még ma!?

Juliska: Legyen, bebizonyítom, hogy tudok szeretni, nemesak pajkoskodni . . . (sugva) ma délután 1 óraker a temető felett a tisztelendő ur buzájában lesz a találkozás . . . én így szólok (a fűrjét utánozva) „putypuruty . . . putypuruty . . .” a tisztelendő ur pedig így felel: „vává . . . vává . . .” s ismétlé mindaddig míg a jelre megtaláljuk egymást a buza közt.

Ézékhel: Ott leszek délután 1 óraker . . . ma „vává-vává-vává” (homlokön csókolja Juliskát) te „putypuruty!” . . . én pedig vává . . . vává . . . (elmegy.)

II. Jelenet.

Benő a kert felől az ablakon beszél.

Benő: Juliska! anyád nálunk van . . . bocsáss be . . . nem látott senki . . . hé hallod-e? . . .

Juliska: (Ézékhelt kikisérven — visszatér a házba és az ablakon keresztül meglátja a rektort).

No-no! nem kell úgy dörömbözni! (az ablakhoz megy.) Benő! most nem bocsátom be, hanem délután 1 óraker a temető felett a pap buzájában találkozzunk; akkor még senki sem hajkorászsa a verebet . . . érti? . . . most távozzék, jó anyám . . . a föld végénél ön így szól „putypuruty!” . . . én pedig így válaszolok „vává-vává” . . . s mindaddig közeledjek hangom felé míg a jelre megtaláljuk egymást . . . most távozzék!

Benő: Én leszek hát a „putypuruty” te pedig a „vává” . . . pá kedves! . . . putypuruty . . . putypuruty . . . putypuruty-putypuruty (elmegy)

MÁSODIK FELVONÁS.

A papi lakban.

I. Jelenet.

Ézékhel és Débora az asztalnál ebédelnek.

Ézékhel: Mondok valamit: ma jutott eszembe az apám testamentuma, ő nekem ezt hagyta meg halálos ágyán; ha buzavetésed lesz valaha fiam: nyárban mindennap megnézd; nem érik-e? nem pusztítja-e a veréb! Még ma, mindjárt ebéd után kimegyek, s megnézem a buzámat sorban, lehet, hogy a temető felett lévőt is megtekintem, ámbár iszontató hőség van.

Débora: Mit hallok! 28 éve, hogy együtt élünk, s máig soha sem volt még buzát nézni az én jó férjem, nem gondolod-e meg, hogy három láb magas és két mázsa sulyu kövér ember vagy . . . félek, hogy első és utolsó lesz az újföldes uri buzgóság . . .

Ézékhel: Többet mondok: ezután mindennap megyek . . . le akarom mosni magamról a közönségtől nyert „rosz gazda” nevet . . .

II. Jelenet.

Débora elszedi az asztalt, s kimegy a szobából, Ézékhel marad.

Ézékhel: (magában.) Belefogok a kalandos életbe . . . (nyári köpenyt vesz magára — pálcát a kezibe és haját bajuszát a tükör előtt megigazítva — kiindul az ajtón) . . . Débora! . . . aztán a délutáni harangszóra visszatérek . . . 3 óraker lehet harangozni, s ha meg nem érkezem Benő öcsém végezzen! . . . „vává! . . . az az pá-pá . . . kedves feleségem . . . meglátod ezentul mindennap kijárok a mezőre! . . . magában: már az első lépésnél alig hogy el nem árultam magam . . . várj csak . . . „vává! . . . ez a jelszó — (elmegy.)

HARMADIK FELVONÁS.

A temető felett a buzában.

I. Jelenet.

Ézékhel maga.

Ézékhel (áll a buzaföld szélén . . . verejtéket törül arczáról . . . szélyel néz . . . nagyokat piheg.) Most már jöhet a pajkos menyecske . . . sok ideje rontja a vérem . . . de nem tehet róla, nem volt alkalom . . . psz! (magában) menjünk csak belyebb; (négykézláb neki fog a mászásnak) . . . Vává! Nocsak beljebb . . . (tovább megy mászva a buza közepe felé . . . végre elmerül a hullámzó kalászok közt.)

II. Jelenet.

Benő maga

Benő: (megáll a buzaföld végén) . . . Már 1 óra elmúlt egy fertálylyal . . . hozzáfoghatunk tehát . . . (négykézláb mászni kezd a buzába) „Putypuruty! . . . putypuruty! . . . putypuruty! . . . (Csend) putypuruty! . . . putypuruty! . . . putypuruty! . . . (Csend.) (Benő feláll a buza közt és szélyel néz.) Nem jó senki! nem szól senki! . . . csak az jó, hogy nem lát senki! . . . (Leguggol ismét, mint előbb) — putypuruty! . . . (előre mászik) putypuruty! . . .

Ézékhel (meghallja a hangot): „Vává-vává. . .

Benő: már most élek . . . meghallotta szómat Juliskám . . . putypuruty! . . . (előre mászik) putypuruty! . . .

Ézékhel (megy a hang felé): „vává-vává” . . . „Mint a szarvas a forráshoz . . . vává-vává . . . úgy kívánkozik az én szívem. . .

(Vége köv.)

A „Család Lap“-ja 11-ik számában közölt **talányok** megfejtése a következő:

A **szótag-talányé**: „Szilágyi — Ivánka.“

A jutalmat **Kámory Lajos** úr nyerte.

A **betű-talányé**: „Kétes vállalat.“

A jutalmat **Bojthor Eszter** kisasszony nyerte meg.

A **számrejtvényé**: „Erzsébet királyné.“

A jutalmat **Kovács Aranka** kisasszony nyerte.

A **képtalányé**: „A szegénynek drága kincs a hit.“

A jutalmat megnyerte **Emődý Bianka** kisasszony.

Helyes megfejtéseket ezenkívül következő t. olvasóink küldtek be:

Ádámik Klára özv., Altnäder Jusztina, Angyal Irén, Antalik Lina.

Budayné-Rumpler Nina, Bohner L.-né, Bartusz Anna, Bagyik Erzsébet, Békessy Róza, Bajzáth-Kovács Mariska, Buza Sándorné, Balassa Gizella, Batty Irma, Balassa Margit, Boldogh Kálmáné, Bary Eszti, Bagyik Erzsike, Bodog Teréz, Balajthy Ilonka, Biczó Erzsike, Bagi Borbála, Bary Amália, Békeffy Sándorné, Benkó Ilona.

Cseh Jolán, **Csepý Évike**, Csécs Izabella, Czabek Vilma és Ludmilla, Csató Jolán, Csillag Juliska, Czipura J.-né, Csalogányi Mariska.

Dechler Hermin, Dobál Pepi, Dóczy Endréné, Deresy Mariska, Derényi Ferenczné, Dzsida Mihályné, Domanek Istvánné.

Ereký W. Mariska, Égi Hermin, Ecey L.-né, Erdélyi Gy.-né.

Fülöp-Plank Teréz, Flaskay Dezsőné, Fet-Szerbár Ilonka, Fülöp Julia, Fehér Ida, Fodor Julia.

Gózonné-Simon Janka, Gál-Murányváry Irma, György Irma, Gaján-Szomor Etelka, Györe Etelka, Görgey Vilma, Gödölle Erna, Györgyi N. Irma.

Horváth Jolán, Harsányi Lina, Hoferné-Losy Mariska, Hatvani Lotti, Huszár-Bátty Róza, Hidegi Antónia, Hadzsy Irma, Hayt Giza, Hubay Endréné, özv. Hittlich Ida, Hargitay Anna.

Igics Mariska.

Janicz Aranka, Joachim Irén, Jungwirth Julesa.

Kaufmann Róza Kiss Gézáné, Kutassy Mariska, Kőváry Miklósné, Kozma Ilonka, Kocsy nővérek, Kiss Jánosné, Koncz Gabriella, Kohár Lenke, Kubinszky Jánosné, Kontz Viktória, Kovács Izabella, Kessó Károlyné, Kovács Juczi, Kosinszky Mariska, Korsinek Sárika, Korik Zsófia, Kerekes Anna, Kosztolányi Aranka, Kovács Anna, Kövér Ilma, Kovács Aranka, Kappéczy Vilma.

Lauka Mariska, Laczkó Izabella, Ligethy Julia, Lészai Kati, Lang Mari, Liebermann Róza.

Mikos Gizella, Mikos Nándorné, Mikos Ilonka, Molnár Eszti, Mayhen Irma, Móder Adalberta, Molnár-Németh Jolán, Mayerfi Juliska, Matusch Klementine, Meller Katinka, Molitorisz Berta, Molesányi Pozsgay Ilona, Mezey Teréz, Mihály Róza.

Nagy Eszti, Novák Matild, Nágel-Sterbeczky Teréz, Nagy Vinczéné, Nyilas Agnes, Nagy Károlyi Berta, Németh Bianka.

Ostermann Luiza és Nina, Okniczky Erzsike, Okolicsányi M.

Papp Mariska, Péchy Mariska, Polgár Lászlóné, Pöck Irma, Perlaky-Kosinszky Mariska, Péczér Ignáczné, Potoczky Antónia, Perczel Skodacsek, Pongrácz Ilona, Pápay Leánderné.

Rumplerné-Bognár Fáni, Rumplerné-Maurer Nina, özv. Rusaýné-Pándorfer Mariska, Raabné-Weisz Sarolta, Rimánóczy Jenőné, Rechnitzer Berta, Radetzky Károlyné, Ruznyák Paula, Radocsay Etelka, Radocsay Nina, Reitter Luiza, Ratkovszky Mariska, Romanovszky Mariska, Rekvényi Riza.

Stetina Berta, Szilády Gézáné, Sipos-Kollacsek Terézia, Schlick Jolán, Szovát Ilon, Szász Mariska, Schusztér Emma, Spatenka Leopoldine, Soós-Verebý Emma, Somogyi Jolán, Szuhár Teresi, Szilágyi Adél, Szilágyi Erzsike, Szóvényi Etelka, Scheltsch Mihályné, Sággy Matild, Szirmay Szidónia, Szorád Béláné, Szecsány Vilma, Simon Etelka, Szabó Józsika, Schefftsik Mihályné, Szabó Ferenczné, Stenczel Vilma, Stark Jenőné, Szabó Mari, Szabó Antónia, Schön Rozália, Sipos Péterné.

Tátray Józsefné, Tarafás Aranka, Tóth Pálné, Tóth Terka, Tóth Istvánné, Tómeke Istvánné, Tóth Juliska, Török Elvira, Tóth Lajosné, Tamás Kornélia.

Úrge Fanni, Ujhelyi-Lami Ilka, Ujszivy Ilonka.

Várföldy Elekné, Vitályos Róza, Vinczi-Sebestyén Ida, Vukics Aranka, Veres Ilka.

Zvarinyi Jánosné, Zlinszky Isvánné, Zombor Juliska (B), Zongor Mariska, Zatlukal Evva Etel, Zsedényi Erzsike.

Agyagássy Sándor, Ádám Albert, Ágoston Béla, Antok Dániel, Angyal István, Almásy György.

Bárkányi Mihály, Buday László ifj., Balajthy István, Bognár György, Bódi István, Bulkay Mihály, Bene Ferencz, Barnafy Gábor, Benedek József, Bódi István, Biliczky Aladár, Berger Gusztáv, Babits József, Bezínkey Béla, Buday Aurél, Bolemann István, Buza Sándor, Bartha Albert, Baumgartner J., Bugyi Ferencz, Boldog K., Borbola Kornél, Bodó István, Boros Gyula, Bartha J. Béla.

Csepý Zsigmond, Csongvay Lőrincz, Csete György, Csonth Béla, Csató István, Csorba Ferencz, Csernyánszky József, Cseh Lajos, Czike Ferencz, Csegezy Lajos, Cserény Mihály, Czirák János, Csergő Sándor, Czánik Gyula.

Detáry Ferencz, Dux Ármin, Dérczy Péter, Dudits Gyula, Denk Árpád, Dessewffy Kálmán, Duroczky Andor, Dobay Lajos, Domonkos P., Dolezal József, Dávid József, Dósa János.

Egely Márton, Ecsedy Károly, Ékes Lajos, Ehlinger Ferencz.

Fehér József, Füle János, dr. Frank, Frey Ottó, Fischer Károly, Fodor Sándor, Falcsik S., Funk Ignác, Fodor Dániel, Finkmann Vilmos, fogyasztási adóhivatal, Komáromban, Ferenczy Kálmán.

Goldstein Fülöp, Gedeon Gáspár, Gorovy Miksa, Grünfeld Mór, Gergelyi László, Gulyás Kálmán, Gyenes János, Gruber János, Gulassa János, Györfly Gábor, Gron Soma, Gózáni Sándor, Glück Lajos, Govrik Sándor, Gergely Lajos, Gera Szilveszter, Grünfeld Mór.

Haller Károly, Huszár István, Hirt Pál, Hofer Ferencz, Hamar András, Haaz Antal, Hirschl Károly, Harsági Ferencz, Hankó Antal, Hokovicz, Horvátovics János.

Illés Gyula, István Albert, Inezedy József.

Juhász Lajos, Juhász M., Juhász Károly, Jablonszky Imre, Juhász Miklós, Jablonszky Mihály, Jovánovics Emil.

Krisztinkovich Árpád, Kamenitzky János, Kiss István, Kovács Sándor, Kemenczy Mihály, Komáromi Gyula, Klein Jakab, Klein Miksa, Kritsa Győző, Koller Lajos, Kovács Gábor, Kőkényesy Károly, Kozák Lajos, Kiss János, Kocsis József, Kovács Géza, Kron János, Kiss Sándor, Kovács Lajos, Kuthy Lukács, Kevitzky Adolf, Kruts Lajos, Kovács Albin, Körtvélyessy Ádám, Kiss Dániel, Kántor Pista, Kreuchel Gyula, Kozma Kálmán, Kunosy Ármin, Kájel József, Krupetz Ede, Kiszely-Pap Ferencz, Kövér József, Krausz Miksa, Kopan János, Kovács Károly, Kabai Sándor, Kanda József, Kocsek Dávid, Kaukol János, Kakas Lajos, Krupa Kálmán, Kámory L.

László Ferencz, Lázár Lajos, Lung Mátyás, Lutz Ferencz.

Mészöly Ambrus, Mikos Nándor, Majnik Géza, Martiny Dezső, Matkovits Ignác, Mattyasovszky N., Molnár János, Molnár Imre, Mezey Ignác, Miklós-Sztipán István, Marics József, Marthy György, Mihály Gábor, Mezey Miksa, Machó József, Marthy György, Meleg I.

Németh Zsigmond, Nagy Alajos, Navratill Ede, Nyáry József, Neubach Adolf, Nemetsek Ágoston, Nagy Béla, Neszméry Gáspár, Nagy Károly, Nagy Alfonz, Nyiri Alajos.

Orencsák János, Österreicher József, Ordódy Mihály.

Perszina József, Pivovarszky Ágost, Puskás József, Petrovsky Dezső, Perndl Adorján, Péchy Károly, Pulgyay Vilmos, Pollák Szigfried, Perlaky József, Puskás Ferencz, Pokorny Ferencz, Pártényi L., Palotai János, Persián János, Péczer Károly, Pázmány Elek, Pachoffer Ákos, Palcsesz L., Pete F., Plathy Bertalan, Péczely Árpád.

Rumpler Ferencz, Rech Gyula, Ross Gyula, Rehák Antal, Rosenmayer Habakuk, Rudnay József, Rakovszky Ignác, Rác István, Rill Imre, Réthy Endre, Rosenzweig Samu.

Schmidt Béla, Salamon Gyula, Strauber Soma, Sebestyén István, Szeffert Kálmán, Szalay Károly, Spargnapane Antal, Szabó Mihály, Simon N., Surány Gyula, Szabó Sándor, Szabó Albert, Szilágyi Pál, Schwarcz János, Székány Antal, Sikér Ágoston, Schäffer György, Sántha Simon, Sztráda István, Szendrey János, Sallay Gyula, Székely József, Scultéty Kornél, Szoboszlai Pál, Saja Sándor, Sörös Béla, E. Szabó Gy., Stadler Mihály, Sremmel, Sztipán István.

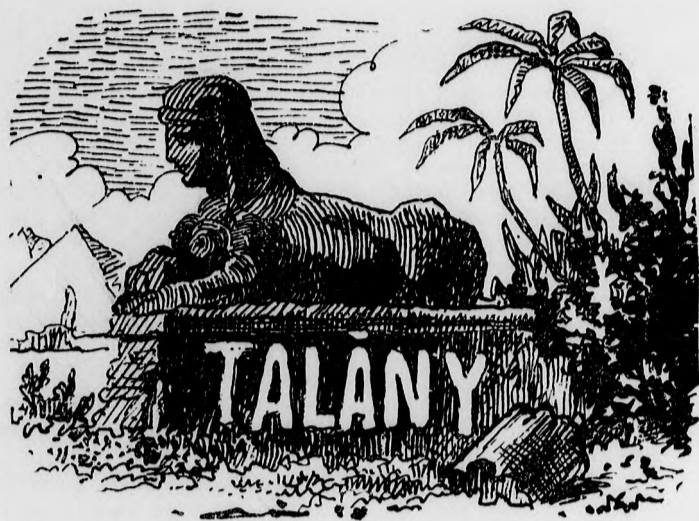
Tóber János, Tarisznyás János, Tomesányi Márton, Tóth Ferencz, Tóth Aladár, Turner István, Takó Antal, Tóth Imre.

Ujsághy Bálint.

Varga Gyula, Vasváry Sándor, Vondrássek Ferencz, Virág Tamás, Vitkovszky Imre, Váry Dezső, Vilheim Soma, Vecsey Sándor, Vasassy József, Világossy József, Vlenirák Mátyás, Váry Lajos, Vasváry-Kovács Márton, Veres Lajos, Viski György.

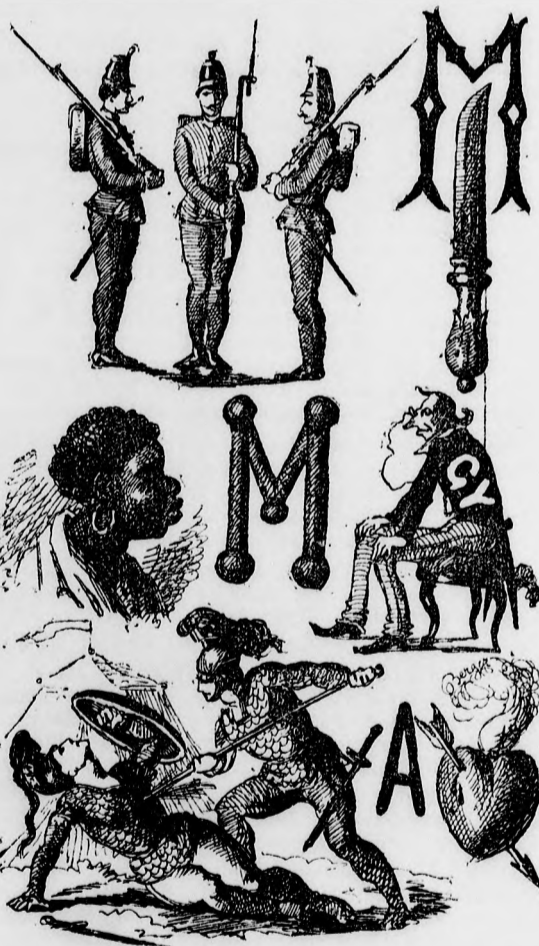
Xantus János.

Záborszky Gyula, Zetykó Ede, Zatkalik Károly.

Képtalány.

Tóth Juliskától.

A helyes megfejtők közt szép mivű levél-nehezítőt sorsotunk ki.

Betűtalány.

Ség S Ség És.

A helyes megfejtők közül elsőnek kihuzott jutalma 100 db. csinos névjegy.

Szótalány.

Kohányi Róberttől.

Pirosabb bár a rózsánál,
Alva fekete leszek;
Csak élőkben élek, — ember
Nélkülem nem élhet meg.
Három betű az egészem
Kitalálni könnyű leszen,
Ha az első betűt elveszed,
Két végsőmben meglelsz engemet.

A helyes megfejtők közül elsőnek kihuzott jutalma díszes acél-metszetű műlap.

Szótag-talány.

Perlaky-Kosinszky Mariskától.

A következő 13 szótagból: ir, fran, ler, ec, nád, tón, ci, ás, ősz, pan, cho, a, tas, — 6 szó képzendő és pedig:

1. Magyar kormány embere.
2. Tihany erről nevezetes.
3. Jó bort termő magyar város.
4. Az oktalan állatoknak ez vezérlője.
5. A legműveltebb nemzetek egyike.
6. A műveltségnek ez is egyik főkelléke.

Kezdő betűi felülről lefelé olvasva egy magyar költő vezeték nevét, végbetűi pedig alólól fölfelé olvasva ugyanazon költőnek kereszt nevét adják,

A helyes megfejtők közt diszkötésű költemény-füzért sorsotunk ki.

Szerkesztői üzenetek.

Fiatal költő. Még nagyon fiatal. Tanulnia kell sokat, akkor talán beválik jó hivatalnoknak. — **K... r.** — **I... a P...** Amily nehéz a feljutás a Parnassusra, épen olyan könnyű onnan a lebukás, ha elveszítjük az egyensúlyt. Hát még midőn csak képzeletben éri el az ember, mint ön, a szédítő magasságot, akkor ugyan az esés is képzeleti, de mégis fájdalmat okozhat, ha az önhittséget éri. Különben a kiábrándítás még jókor jó; talán tettünk vele önnék némi szolgálatot. — **Jovanovics Emil** urnak Szolnok A megküldött példányért nem jár semmi díj. A költemény is beválik. — **Judith.** Ujfalva. Vártuk a látogatás ismétlését, de úgy látszik belefáradt ön. Pedig ohajtjuk a megismerkedést. — **Ujszivy Iona** urhölgynek magánlevelet írunk. — **Viski György** urnak. Bácsi. A hibát jóvátettük. — özv. **Sz. Ferencné** urhölgynek Berhidán. A hiba nem tőlünk ered; mi a lapot mindig idején s pontosan elküldjük, s

arról, ha a postás urak a vidéken visszatartják, nem tehetünk mást, mint följelentjük az igazgatóságnál. — **B. F. Sz.** Szolnok. Mind a most, miud az előbb küldöttek beválnak. Azonban a közlésre nézve sorrendet kell tartanunk. — „**Bus szerelem**”. Hosszadalmassága miatt nem közölhető. — **Fülöp Julia** urhölgynek. Felső Tömösön. Magánlevelet írunk. — **Ferenczy Paulina** urhölgynek. Ócsán. A mult évnegyedből teljes számú példányokkal már nem szolgálhatunk. A regény-iveket azonban pótolni fogjuk. A beküldött talányokért köszönet. — **E. Szabó Lajos** urnak. Somogyvár. Átszolgáltattuk. — **Cseh Lajos** urnak Velence. Fogadja őszinte köszönetünket szives buzgalmaért.

A HIRNÖK.

1878.

„A CSALÁD LAPJA” rendes melléklete.

14. sz.

T. olvasóinkhoz.

A nagymérvű pártolást, melyben reményünkön felül részesít a t. közönség, meghálálni ohajtván, mai számunkkal már kifejezést nyer abbéli törekvésünk, hogy a fiatal erőkön kívül lapunk körül elismert régibb íróinkat is csoportosítván, azt minél érdekesebbé tessük Balázs Sándor íróársunk kezdi meg ezek sorát, nagyérdekű és vonzó elbeszéléssel, melyre nem mulasztjuk el fölhívni t. olvasóink figyelmét. Őt fogják követni további számainkban legkiválóbb régi íróink dolgozatai is.

Naptárunk is a legjobb irodalmi erők közreműködésével fog még e hó folyamában megjelenni és az előfizetőknek megküldetni.

Előfizetéseket a naptárra, példányonként 50 kr.-jával még folyvást elfogadunk, de kérjük azokat minél előbb beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok számára nézve tájékozást nyerhessünk.

Politikai hírek a hazából.

Széll Kálmán pénzügyminiszter leköszönése az összes kormány lemondását vonta maga után, s így a miniszterválság teljessé vált. F. hó 3-kán déli 12. órakor a min. elnökségben min. tanács tartatott, melyen, mint a P. C. jelenti, Széll volt pénzügyminiszter már nem vett részt.

Tisza min. társai a megmaradás mellett nyilatkoztak, a mit, mint hírlik, Tisza attól tett függővé, hogy megnyerheti-e Ghyezyt a miniszterségre? E tekintetben a tárgyalások megindítottak.

A népgyűlés küldöttsége Tisza Kálmán miniszterelnöknél.

Mult csütörtökön délután 4 órakor nyújtotta át a kiküldött bizottság Tisza Kálmánnak a miniszterelnöki palotában a mult vasárnapi népgyűlés határozatát.

A miniszterelnöki palota előtt mély esend uralkodott Semmi csoportosulás sem volt észrevehető, sőt

magában a palotában sem volt valamely mozgalom látható, mely egy küldöttség érkezését jelezné.

Ponthan négy órakor érkezett fel a palotában a küldöttség s több hírlap- s gyorsíró, Helfy Ignác képviselő vezetése alatt. Követték Molnár Endre, Hermann Ottó, Madari Gábor, Végh Endre és Dr. Faludy Géza.

A küldöttség tagjai közül Mezei Ernő, Bobula János, Krivácsy József, és Hoitsy Pál későn kapván meghívóikat, részint a határozat átnyújtása után jelentek meg, részint távol maradtak.

A miniszterelnöki palotába érkező küldöttség Bercik Árpád osztálytanácsos által fogadtatott előzékenyen. A bejelentés után a küldöttség a palota fényes nagy termén keresztül vonult egy mellékterembe, hol azt Tisza Kálmán ünnepélyes komolysággal azonnal fogadta.

Ezután Helfy a határozatot a következő beszéd kíséretében adta át: Nagyméltóságú kormányelnök ur!

A főváros polgársága m. szept. hó 29-én tartott népgyűléséből azon megbizással küldött minket nméltóságod színe elé, hogy tolmácsai legyünk azon érzelmeknek, melyek a népgyűlést áthatották, s a melyek az ott hozott határozatokban kifejezést leltek.

Nagyméltóságú miniszterelnök ur! A főváros polgársága mély hazafiai aggodalommal nézi az ország déli határain lefolyó eseményeket; Bosnia és Hercegovinának a berlini congressus megállapodása alapján, de a nemzet világos ohajtása ellenére, a törvényhozás tudta és beleegyezése nélkül történt megszállását, úgy politikai, mint pénzügyi, valamint alkotmányossági tekintetben végzetes, a haza jövődjét veszélyeztető lépésnek tartja. És úgy vélekedik, hogy e veszély csak úgy háriható el, ha mentől előbb megszüntettedik a cselekmény, mely azt előidézte. Van szerencsém a népgyűlésnek erre vonatkozó határozatát nagyméltóságodnak azon kérelemmel átnyújtani, kegyeskedjék azt kellő figyelemre méltatni.

Tisza Kálmán erre így válaszolt: Midőn a fővárosi népgyűlésnek egyik határozatát átveszem, azt azon figyelembe fogom venni, a melybe alkotmányos országban minden nyilatkozata egy népgyűlésnek veendő.

Azonban bocsássanak meg, hogy ezt ne a fővárosi polgárság nyilatkozatának tekintsem, mert ez a népgyűlés nyilatkozata, nem pedig a fővárosi polgárságé, melytől nem hiszem, hogy mandatumot hoztak volna magukkal.

A mi különben a dolgot magát illeti, hála istennek már igen közel van az idő, midőn a legilletékesebb helyen mód és alkalom lesz adva a legilletékesebbeknek, és nemcsak nekem a történekről számod adni; azt az egyet már most kívánom megjegyezni, hogy bebizonyíttatni fog oly tény, mely az alkotmányossággal s ennek elveivel, hogy ellenkeznek, arról bizonynyal szó nincsen.

A felfogások lehetnek különbözők, lehet jogosult az egyik is, a másik is. de én arra kérem a küldöttség tagjait, hogy mielőtt oly határozottan nyilatkoznék, mint ez — nem tudom, hogy ez a határozatban benn van-e, de a népgyűlésben történt, hogy itt a kormánynak szláv érdekű eljárásáról van szó — méltóztassanak a szent-pétervári, az omladinista és minden egyéb pánszláv lapokat elolvasni és azután méltóztassanak véleményüket megállapítani.

Egyébiránt ismétlem, hála istennek, közel van az idő, midőn lesz mód és alkalom a legilletékesebb helyen leszámolni.

Addig is pedig a népgyűlésnek ezen határozatát abban a figyelemben fogom részesíteni, a melyet alkotmányos országokban minden ilyen nyilatkozat megérdemel.

Hymen.

Id. dr. Purjesz Zsigmond egyetemi m. tanár eljegyezte Fleischlik a kisasszonyt.

Saári Lajos ügyvéd nőtől vette Harcy Leona kisasszonyt Pápán.

Lám Gyula ügyvéd nőtől vette Pásztélyi Ilona k. a.-t, Pásztélyi János munkácsi püspök kedves leányát.

Sajó György ügyvéd egybekelt Falussy Róza kisasszonnyal Nagy-Károlyban.

Náményi István kassai ügyvéd egybekelt Kiszely Ilonka kisasszonnyal Bódván.

Páll Gyula kataszt. titkár nőtől vette Kiss Vilma urhölgyet M.-Vásárheyt.

Thuróczy István csapói birtokos egybekelt **Lackovics Adél** fiatal özvegygyel.

Szarvas Gyula állami hivatalnok eljegyezte **Záborszky Teréz** kisasszonyt.

Püspöki Emil ügyvéd a napokban vette nőül **Kautz Mariska** kisasszonyt, dr. **Kautz Gyula** egyetemi tanár kedves leányát.

Márton István nőül vette **Kenyeres Róza** kisasszonyt N.-Szalontán.

Kubinyi István nyiregyházi ügyvéd jegyet váltott **Erdődy Lajos** új-fehértői birtokos leányával **Málka** kisasszonnyal.

† Halálozások.

Bagó Márton legrégebb budapesti könyvnyomda-tulajdonos 72 éves korában jobblétre szenderült.

Ifj. Weiss Ignác 21 éves ifju elhunyt M.-Turon.

Rheinhard János, a sikkasztó orvostudor elhunyt 70 éves korában.

Mihajlovics Ignác postatiszt 35 éves korában meghalt.

Rignát Róza 23 éves korában Kolozsvárrt elhunyt.

Erdődy Lajos földbirtokos egyetlen fia, 12 éves korában meghalt Uj-Fejértón.

Popini Nándor, a trieszti „Adria“ biztosító társaság aradi vezérigazgatója, hivatalos utja közepette B.-Csabán meghalt. Egyike volt az 1848—49-iki hősöknek.

Dr. Bochus Rezsóné szül. Majthényi **Hermina** asszony hosszas betegség után 33 éves korában meghalt Budapesten.

Jeney Károly ügyvéd meghalt Oroszlámonon.

Vegyes hírek a fővárosból.

Király ő felségét tegnapelőtt reggel a gödöllői vasuti indóházban, a magyar kormány nevében, **Péchy Tamás** miniszter fogadta. **Tisza Kálmán** miniszterelnök a d. e. folyamában ment Gödöllőre, hogy ő Felségének, névnapja alkalmából, kifejezze a magyar kormány jó kívánatait s átnyujtsa lemondását.

Király ő felsége születésnapját csütörtökön szokásos diszszel ünnepelte a főváros. Korán reggel felvonatott a nemzeti színi zászló a városházára, s a középületekre, a Dunán levő hajókra s a lánchidra. A fővárosban levő konzulatusok is felvonták lobogóikat. A budai helyőrségi templomban d. e. 10 órakor ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, melyet **Ráth apát** celebrált. Megjelentek a templomban **Mailáth György**

országbiró, **Wenckheim**, **Trefort** és **Szende** miniszterek, **Ráth** főpolgármester a fővárosi hatóság küldötteinek élén. **Thaisz** főkapitány; a katonaság részéről **Edelsheim-Gyulay** és a Budapesten lévő tábornokok, a consulok, a görög consul kivételével. A mise után a fővárosi hatóság küldöttei **Wenckheim**nál tisztelegtek s kérték, hogy a főváros üdvkivánatait ő Felsége elé juttassa.

József főherceg e hó 1-jétől kezdve havonként kétszáz forintot ad a sebesültek számára.

A kormányválság valószínűleg soká fog elhúzódni s ama függetlenpárti polgárok, kik a lemondás elfogadásának örömeire kivilágítást és körmeneteket akarnak rendezni, alighanem még várhatnak egy darabig. **Király ő felsége** tegnap reggel érkezett Gödöllőre; **Tisza Kálmán** déltájt utazott oda, kifejezni jókivánatait a legmagasb névnapra s egyszersmind benyújtani a minisztérium lemondását. A „Neue Freie Presse“ jelentése szerint: azzal indokolják a lemondást, hogy az **Andrássy** gróf álláspontját a megszállás költségeit illetőleg nem oszthatják. Bonyolítja a dolgot az is, hogy az **Auersperg**-minisztérium, mely még **Julius** elején lemondott, megsürgette elbocsátási kérvénye elintézését a koronánál. Emlegetik, hogy az elintézés beleegyező lesz. Az „Ellenőr“ okoskodása szerint: a magyar minisztérium lemondását is elfogadja az uralkodó. Híre terjedt az **Andrássy** gróf terebesi utazásának s ezt arra magyarázzák, hogy a gróf is ő felsége rendelkezésére locsátotta állását. Mint rebesgetik: ő felsége közelébb **Ischlbe** utazik, mert szokása, midőn fontos határozatot kell hoznia, magányba vonulni. **Szell Kálmán** volt pénzügyminiszter már hazament **Rátótra**, nyugalmat élvezni, melyben oly rég volt része.

Trefort miniszter e hó 8-án délelőtt **Kárffy**, **Hánzély** és **Buzogány** urak kíséretében meglátogatta a budai tanítóképezdét. A miniszter majdnem fél-fél órát töltött minden osztályban, meghallgatta a tanítást és kérdéseket intézett a növendékekhez. Távoztakor megdicsérte az igazgató és a tanári kar előtt az intézet jó vezetését.

Dr. Navratil Imre, tanár külföldi utjáról a fővárosba visszatért.

Az egyetemi könyvtár igazgatói állomására **Szilágyi Sándor** érdemes történettudósunkat terjeszté föl első helyen az egyetemi tanács a közoktatásügyi miniszterhez. Szerencsés választás, melynek mindenki örvend, ki ismeri **Szilágyi Sándor** tudományát, fáradhatatlan buzgalmát és szeretetreméltó modorát.

A tiszai vaspálya részvényeseit

hir szerint, közelébb rendkívüli közgyűlésre fogják összehívni. E közgyűlés célja: egy másodrangú pálya építésének elhatározása Mezőtúrtól Szarvasig, mely pálya az ország egyik igen termékeny vidékét vonná be a tiszai vasut hálózatába.

A népszínházban a „cornevillei harangok“ című operette ismét színre került; **Serpelotte** szerepét **Szabó K. K. R. O. L. A.** kisasszony fogja játszani.

A közemberek ezután kötelesek lesznek egymásnak is tisztelegni.

Levélgyűjtő szekrényeket hoztak a főpostára, **Bosznia** számára. Nagyön cifrák: feketesárga színtek, vörös-fehér-zöld szegélyzettel, kétfejtű sassal s magyar címerrel.

A budai Széchény-fogadóban e napokban egy boldog pár szállt be. A férfi azt mondá, hogy ő francia gyógyszerész, neve **Louvet Emil**, a nőé **Poschire Angelika** s **Trientből** való. **Bécseben** ismerkedtek meg s lejöttek gyönyörködni a lánchid mellett „szép kék Dunában.“ De nem sokáig gyönyörködhettek, mert a francia konzul tegnapelőtt elfogatta őket. **Louvet** ur ugyanis **Lille-ben** **Lefebvre** asszonytól huszonháromezer franknyi kötvényeket lopott el s azokat meg is találták nála. A nő tagadja, hogy erről tudott volna valamit. „Nem ilyennek hittem!“ — mondá sirva. E francia-olasz szövetségnek mindesetre vége lett, bár mind a ketten egy véget értek: be kellett sétálniok a fogházba.

A „bűvész.“ **St. Germain**-nek hivta magát, s a rendőrségnél mint a mágia professzora jelentkezett, engedélyt kérve bűvészeti előadásokra. De falragaszokra sem lévén pénze, legelőbb is ezt kellett bűvölni. Fogta magát — inast fogadott: a hannoverai származású **Rössing Konrádot**, kinek negyven forint havi díjat ígért, de tőle egyszersmind száz forint biztosítékot kívánt. Midőn ez a pénz nála volt, kedves **Konrádjának** levelet irt, panaszolva, hogy a rendőrség nem engedi föllépni s így **Aradra** megy, rokonaitól pénzt kérni — egy hét múlva itt lesz. **Konrád** várta egy darabig s aztán följelenté, mint csalót. **Bécseben** május végén fogták el a bűvészt s ide kísérték, hol a törvényszék tegnapelőtt ítélte el félévi börtönre. Kiderült persze, **Mr. St. Germain** olyan francia, a ki **Aradon** született, ott is volt rendőri tollnok, valamelyik mozgósított ezred tartalékos, nős világius külsejű szerencsevadász.

Kiss Jánosné urasszony **Kisberről** 500 gramm tépést küldött be hozzáunk, a sebesültek számára. Fogadja érte a szenvedők nevében köszönetünket. A küldeményt átszolgáltattuk a helybeli téparancsnokságnak.

Előfizetési felhívás

(hanem azért csak tessék olvasni :)

A CSALÁD LAPJA

czimü

vegyestartalmu legolcsóbb képes hetilap

október—deczemberi 1/4 évi folyamára.

Nem valami nagydíó, de mégis csak mult az, amire már hivatkozhatunk.

Harmadik hónapja forgunk a t. olvasóközönség körében, s azt hisszük ez az idő elég volt arra nézve, hogy a t. közönség tájékozhasssa magát lapunk tartalma és terjedelme tekintetében.

Az eredmény melylyel törekvésünk eddig dicsékedhetik, fölülmulta legvérmesebb reményeinket is. **Lapunk fennállása már biztosítva van**, s ebből azt a reményt méritjük, hogy a „Család Lapja“ nemsokára a legelterjedtebb lap leend hazánkban.

Erre mutat a nagy érdeklődés az ország minden részében a „Család Lapja“ irányában, mely rövid, alig negyedévi folyama alatt oly nagyszámu rokonszenv nyilatkozatokban részesült, miért hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Azt mondanunk sem kell, a t. közönség már a „Család Lapja“ eddig megjelent számaiból is meggyőződhetett, hogy az **nem nyereszkedésre alapított vállalat**, hanem egyetlen célja az, hogy a legszerényebb viszonyok közt élőkre nézve is hozzáférhető legyen, s így amellet, hogy a tartalom a magasabb igényeknek is megfelel, az ismereteket terjeszti népünk alsóbb rétegeiben is, kiszorítván onnan a káros hatású ponyva-irodalmi termékeket.

Ebből kifolyólag mentől nagyobb támogatásban részesülünk a t. közönség részéről a „Család Lapja“ **annál diszesebben** foghatunkint bekoczogatni, úgy a paloták—mint a legszerényebb kunyhókba, hol reméljük épen úgy, mint eddig, ezentúl is szívesen látott vendég leend.

Igérni csak anyit ígértünk, hogy a „Család Lapja“ úgy terjedelmre, mint tartalomra nézve is a régi marad, sőt amennyiben az eddigi támogatás még nagyobb mérvet öltene, a tartalomra nézve mindig becsesebb közleményekkel igyekvendünk a t. közönség pártfogását meghálálni.

Kiterjeszkedünk ezentúl is az irodalom minden ágára, a „Család Lapja“ felölel mindent keretébe, oda törekedvén, hogy az olvasó fölhaláljon benne minden tudni valót a világ, s értesüljön minden érdekes ese-

ményéről; szóval, hogy a hasznost a mulattatóval párosítva, **nélkülözhetetlenné** legyen minden művelt magyar családban.

A „Család Lapja“ megjelen minden vasárnap pontosan.

A lap terjedelme, alakja marad az eddigi.

Előfizetési föltételek:

Egés évre	4 frt.
Félévre	2 „
Negyedévre	1 „

Ujjonnan belépő t. előfizetőinknek a „Család Lapjában“ megjelenő „**kisértetes vendéglő**“ czimü rendkívül érdekes regény I. kötetét, a II. kötetből megjelent ivekkel együtt 30 krnyi csekély díj beküldése mellett megküldjük.

Az előfizetési pénzek legzélszorúbben posta utalványnyal a szerkesztőséghez (Budapest, Kálvintér (előbq szénatér 5. sz. a. küldendők.

Tartalmi átnézet.

A „Család Lapja“ tulajdonképen öt részből áll: u. m. a **főlapból** szépirodalmi és ismeretterjesztő-, a „**Hölgy-rovat**“ból a divatra és a nők munkakörére vonatkozó-, a „**Humor**“ból mulattató- és a „**Hirnök**“ból a napi eseményekre vonatkozó tartalommal, azonkívül rendes **regény-mellékletből**.

A főlapban közlünk elbeszéléseket, novellákat humoreszkeket, társadalmi rajzokat, komoly és vig költeményeket, hazai és fővárosi életképeket, leírásokat, érdekes bűnügyeket, uti- és vadászkalandokat, ország- és népismertetéseket, népszerű modorban írt ismeretterjesztő cikkeket, és pedig úgy, hogy ezek nagyobb része lehetőleg minden számban képviselve legyen, az érdekesebb közlemények csinos képekkel.

A „**Hölgy-rovat**“, „**Humor**“ és „**Hirnök**“ tartalmáról lapunk eddigi számából szerezhetek áttekintést t. olvasóink.

Regényünket úgy nyomatjuk, hogy könyvalakra összehajtható legyen, s így olvasóink minden negyedévben meglehetősen nagyságu kötet regényhez is jutnak, melá

resszacsán egész kis családi könyvtárrá növi ki magát. A regényeket szigoruan megválasztjuk; első regényünk **Shmyth Hamlyn**, híres angol regényíró rendkívül érdekes műve:

„A kísértetes vendéglő.”

E tartalmi áttekintés — azt hisszük — eléggé tanuskodik lapunk változatosságáról.

*Legyen szabad még egyszer ajánlanunk vállalatunkat a t. olvasó közönség pártfogásába, azon jó akaróinkat pedig, kiknek érdeklődését lapunk szerencsés lesz megngerni, bizalommal kérjük, vállalkozzanak a **gyűjtőnek** — bár kissé nehéz — szerepére, de a melyet épen lapunknál jelentékenyen megkönnyít annak dús tartalma, csinos kiállítás és rendkívüli olcsósága. **Szíves gyűjtőinknek***

minden tíz előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk,

*Az előfizetési pénzeket, hogy részint a nyomtatandó példányok száma, részint a pontos szétküldés iránt eleve intézkedhessünk, kérnök akár postautalvány útján, akár zárt levélben következő czim alatt **mielőbb** beküldeni:*

„A CSALÁD LAPJA” kiadóhivatalának

Budapesten, Kálvintér (előbb szénatér) 5. sz.

Ezek után pedig még egyszer ajánlva magunkat a t. olvasó közönség kegyeibe

vagyunk tisztelettel

Ozoray Árpád.

A gyűjtő neve és czime:

Lakhelye az utósó postahelylyel:

Az előfizető neve és czime	L a k h e l y e	Utósó posta	Előfizetett		
			1/4 évre	1/2 évre	egész évre

Amint Shingsby vagy Blithedale Dicket utól-
 érte, annak vállát érinté, úgy hogy a fiatal ember
 ijedten felsikoltott.
 — Csú, csú! — szólt az öreg bohóc,
 ujját az orrára helyezve. Hallja, mit mondok,
 — Mit akar ön? — kiálta Róbert, gyanu-
 kódó tekintet vetve rá.
 — Önök a gyermeket akarják, nemde?
 — Igen, ön az öreg Davy?
 — Az vagyok. Önök Lorenzo tanátnak husz
 fontot ígérték, ha a gyermeket önnek kiszolgáltattja.
 — Atkozott! ön hallgatódzott!
 — Hagyjuk ezt! Önök pénzt ígérték, nemde?
 — Igen.
 — Nos, adnak-e önök nekem tíz fontot, ha
 a gyermeket ma este elviszem önöknek?
 Róbert még mindig gyanakodó szemmel
 nézte az öreg bohócot.
 — Talán valami csínyt akar ön velem
 játszani? — szólt.
 — Ha ön így gondolkozik, úgy nem szük-
 séges, hogy többet mondjon, — viszonzá Davy. —
 Akkor azonnal távozzom. Csak azt gondoltam, hogy
 nem lenne önökre nézve kellemelem, ha tíz fontot
 megtakaríthatnának, s aztán nekem nagyobb szük-
 ségem is van a pénzre mint Lorenzoznak.
 — Azt hittem, ön nem akar megválni a
 gyermekétől? — szólt Róbert.

— 25 —

— 26 —

nevezzék meg összeget, s a szerint fogok rögtön
 ígent vagy nemet mondani.

— Tehát tíz font.
 — Akkor nemet mondom. Tíz font igen
 kevés, — viszonzá Lorenzo.
 — Husz!
 — Igen.
 — S mikor kaphatjuk meg a gyermeket?

— Mikor? Lássuk csak. Holnap este elő-
 adás után jöjenek ismét ide s elintézzük a dolgot.
 A pénz azonban rögtön le kell fizetniök; ez hatá-
 rozott föltételem. Apropos. épen most kis pénz-
 zavarban vagyok, s ha önök öt fontot előlegez-
 hetnének, az igen kellemes volna reám nézve.

Ezeket mondva, kezét kinyújtá, s ujjait türel-
 metlenül mozgatta.

— Itt van öt font, — viszonzá Róbert.
 Holnap este tíz órakor ismét itt leszünk. Jó éjt.

Lorenzo zsebre dugta az öt fontot, s a két
 testvért hajlongások közt az ajtóig kísérte, aztán
 visszatért szentélyébe, szivarra gyújtott, s jó pohár
 grogot vegyített magának. Örvendett a megkötött
 alkunak, mely részéről igen nagy gazság volt,
 mert mielőtt a gyermek kiadására vállalkozott, nem
 vett magának anyi fáradságot, hogy közelebbi
 kérdéseket tegyen.

Mihelyt Róbert és testvére eltávoztak, az öreg
 Davy fölemelkedett s követé őket zajtalan léptekkel
 s kinyújtott karokkal.

— szöli aztán hirtelen, — valamit elbeszélhettek,
 — Minthogy épen erről a helyről beszélünk,
 mi egykor velem történt egy ilyen helyen Cunn-

Épen tízenegy óra volt.

tekinetet vetett az órára.

Az öreg bohóc nem felelt, hanem möhő

leányka.

felemelkedett, már meg volt halva. Ez nagy csapás
 nejté és leányára nézve. A kis Jessie csinos

— Fájdalom, igen! A szegény boldog Midón

— Meghalt?

ember keresztül bukott.

szerre a nagy kövek egyike leszakadván, az öreg
 bolja volt a Porson-főle hidon ment, midón egy-

— Az öreg Sparks, kinek a Cramer-utcában

— Hogyan?

— Ma sajátáramlító szerencsétlenség történt.

viszonza Davy. — Minő újágot gondol ön?

— Rendesen annyi a dolgom és elbeszélmi

nem hallotta ön a nagy újágot?

— Nemde, még

egyike, midón az öreg bohóc otthonasan helyet

— Jó estét mr. Davy, — szólt a jelenlétők

dégek mulatásárahoz.

hogy becsültes, értelmes ember, s vidám adomák

ban lakik, csillogó jelmeze dacára úgy találhatk,

Az egy hét alatt, mióta a „kalóz” koromsá-

— 28 —

— 29 —

berlandban történt, s hely, melyről beszélek az
 „ördög hidja” nevet viselte. Ez mély folyón ke-
 resztül vezetett, melyből mindenütt éles kövek
 nyultak ki, s maga a hid is természetes szikla-
 darabokból készült. Nőmmel, kivel csak kevéssel
 azelőtt keltem egybe, a túl parton voltunk, meg-
 látogatandók egyik barátunkat. Kacagás és tréfa
 közt gyorsan mult az idő. Midón végre a haza-
 menetelre gondoltunk, beláttuk, hogy jobb lett
 volna azt előbb tennünk. Az éj koromsötét volt.
 A szél üvöltött, s az utat látni sem lehetett.
 „Maradjatok inkább nálam az éjjel” — szólt
 barátom. „Nem tanácsos ebben a sötét időben
 kocsival átmenetek a hidon.” — Mert tudniok
 kell, hogy Piptonban egyfogatu kocsit fogadtuk.
 A kocsis a konyhában üldögélve sört ivott, míg a
 ló be volt kötve az istállóba. „Korán Riptonban
 kell lennem,” viszonzám barátom ajánlatára —
 Ugyanazért még ma éjjel meg kell indulnunk. —
 Ehhez képest barátomtól elbucszva, a kocsisnak
 megparancsoltuk, hogy fogjon be, majd felülvén,
 oly lassan, amint csak lehetett, elhajtottuk. Nem
 tudom, önökkel is így van-e uraim, de reám nézve
 a szél üvöltése az igen sötét éjelen, mindig nagyon
 borzasztó.

— Bocsánat, hogy félbeszakítom, — sugta
 fülébe Blithedale Róbert, ki e közben az órára
 tekintett. Története úgy látszik, igen hosszú lesz.
 Már későre jár, mit gondol ön, meddig marad
 még a gyermek?

— Ah, az idő csak rabszolgák számára

Öreg Davy belépett.
vendégek emel fogva igen megörültek, midőn az
Az ily visélet miatt nem kevésbé elkecserelett
szótalan.

szótalan.
Bliheddale Dick ugyanis nagy zajjal tilt le a
kandalló mellé, egyik lábát a tüzelőhöz támasztva,
s a mellette az asztalon fekvő agyag-pipákat darta-
bokra törve; majd a tüzet igen nagy lármával
piszkálva föl. E közben hangosan füttyült s bátyját
folyton bizattá, hogy ne legyen oly dörögő és

mit forgatott volna fejében.
szóclytelentül s bátran léptek föl, szüksgépcp vala-
kacsintottak, mintha a két idegen, kik itt oly
tekintek végig, s aztan egymásnak intettek s
A belépett két embert kíváncsi szemekkel
volna pihenteni.

el, mintha napközben kifárasztott nyelvet akarta
száru pipájával, s álmosan szótalanul nézett maga
találják, mindegyik pohara mellett tilt, hosszu
bákat a szomszédos mestertemberekkel megöltve
Bliheddale a "kalóz" korcsmában. A vendégszo-
Körülbelül tízenegyedfél óraker jelennek meg

(Folytatás.)

A bohóc ravaszasága.

HARMADIK FEJEZET.

— 27 —

van kiszabva. — kiáltá az öreg bohóc hangosan.
— Hol lakik ön?

— A „Sólyom“ vendéglőben.

— Oh, ott egy óra előtt nem zárják be a
kaput. Még van elég időnk.

Aztán szintén az órára tekintett, majd így
folytatá az elbeszélést:

— Tehát a szél anyira üvöltött, hogy meg
sem kísérlettem a beszélgetést, s nőm is hallgatag
maradt. A kocsiba visszahajolva ültünk, a kocsí
csak lassan görgött a rögös uton; a kocsis minden
pillanatban megállította a lovat, mintha a jó utról
letévedt volna. Szemeim előtt mindenféle rémalakok
lebegtek. Élénken megfordultak gondolatomban az
ördög hidjáról hallott történetek. Már maga a név
sem volt valami ajánlatos. Beszélték, hogy ősidő
előtt maga a gonosz ellenség építette, s erősen
állítják, hogy nem tanácsos éjeli időben keresztül
menni rajta. Több utas, kik a nyert figyelmeztetés
dacára át akartak menni a hidon, ott letek halá-
lukat. A hír azt is beszélt, hogy a hid a nagy
terhek alatt beszakadt, s aztán emberi kezek segít-
sége nélkül magától fölépült. Természetesen mi is
igen aggódtunk, midőn meg gondoltuk hogy az éj,
melyen a hidhoz közeledtünk, oly szokatianul viha-
ros. Végül kinyitottam a kocsí ablakát, hogy kite-
kintsek. Az eső zuhogását hallottam. Önkénytelenül
összekulcsoltam kezemet. A legrosszabbra is elké-
szülve egy pillantást vetettem nőmre. Aludt. Már
veszve éreztem magam, oly nagy volt a titokzatos

— 30 —

miközben megfordult s visszaindult.
adom önöknek, hogy eljövök. — viszonzá Davy,
— Ah, hogyan hihet ilyesmít! Szavamat
roszul járta.

Azonban jegyezze meg, ne hogy rászédjen! mert
— Jó, — szolt Róbert — várni fogom ont
salm akkorra mind ahudni fognak.

magammal viendém. Mi most ott lakunk, s tár-
"kalóz"-hoz címzett korcsmában találkoznunk akarunk,
akarom. Ha önök velem mindegy fölöre mulva a
s miért állják ön emek újába? In csak javát
meket rokonihoz viszi, kik útjogaihoz segítenek,
dolog egészen más. On azt mondja, hogy a gyer-
a Bohóc. Ha azonban jó barátok kezébe kerül, a
— Bizonyára nem, — viszonzá az öreg

— 26 —

— Nagy szolgálatot tehet ön nekünk, sir,
— viszonzá Bliheddale Róbert köhögve és vona-
kodva. — Az ön társulatában jelenleg bizonyos
Chauntry Harry nevű fiu van.

— Igen, rövid idő óta.

— Ez a gyermek megszökött barátaitól. Igen
érdekünkben áll őt visszavinni hozzájuk. E mellett
azonban okunk van gyanítani, hogy egy férfi, ki
szintén az ön társulatához tartozik, névszerint az
öreg Davy élénk ellentállást fog kifejteni. Ugyan-
azért a gyermeket egész csendben, a legkisebb
feltűnés, sőt eme férfi tudta nélkül kell elvinnünk.
Ha tehát tanár ur talán segélyünkre aharna lenni.

— Ah, kezdem észrevenni, hogyan áll a
dolog, — szolt közbe az igazgató. — Önök el
akarják lopni a gyermeket.

Bliheddale Róbert, mintegy eme vádat magá-
ról elhárítandó, kezét fölemelte.

— Nem, — mondá — ez a kifejezés nem
helyes. Mi a gyermeket hozzá tartozóinak adjuk
vissza, kiknél otthonát s az őt megillető vagyont
találandja föl. Saját érdekében szükséges, hogy
most még minden lépést titokban tartunk, s ha
ön sir, támogatni fog bennünket, jól megfizetjük.

— Hm! — szolt a tanár, miközben gondol-
kodva dörzsölte állát — Ez a szó „jól“ igen
ruganyos. Teljesen tetszés szerint magyarázható s
épen úgy jelenthet egy darab aranyat, mint egy
milliót. Fejazzék ki önök magukat érthetőbben,

Irodalom és művészet.

Tetty Nándor és társa könyvkereskedésében (Budapest váci utca) megjelent: „Csoda-világ,” tündérregék a gyermekparadicsomból, gyűjtötte Kardos Pál, 78 fametszvényen és 4 színes képpel, nagy 8-rét 228 lap igen díszes félvászonba kötve, ára 1 frt 80 kr. — Továbbá ugyan-e kiadónál legközelebb megjelen „Töviske,” „Hamupipóke,” s „Az új Robinson,” meséli Pali bácsi, mindegyik 6 gyönyörű képpel, áruk egyenkint 80 kr. A 3 mű egybekötve igen díszes vászonkötésben 3 frt. — Mint a gyermek-világ valódi öröme szolgálókat ajánljuk eme műveket t. olvasóinknak.

Vegyes hírek a vidékről.

Királyné ő felsége Gödöllőn szokott módon él. Sokat lovagol, még ha kellemetlen idő van is; a multkor erősen átázott, de alig öltözködött át, ismét nyeregbe ült s félóraig lovagolt. Orvosa figyelmeztette, hogy ilyesmi ártalmas lehet egészségére, de ő felsége mosolyogva mondá: „Igaza van, orvos ur, de nem tehetek róla; igen szeretek lovagolni.” A királyné lakosztálya földszinten van, mert nem szereti a magas lépcsőket.

Dr. Szontagh Miklós, Tátrafüred tulajdonosa és orvosi vezetője, kire a Tátra látogatói mindig kellemesen emlékeznek vissza, a honvédelmi miniszternek azon követésre méltó ajánlatot tette, hogy új-tátrafüredi szanatoriumában a boszniai hadjáratban sebesült vagy megbetegedett katonák közül hat tisztet vagy egyéves-önkéntest teljesen szabad lakásban, ételmezés, gyógykezelés és fürdésben részesít, mi tekintve a hely különösen kedvező klimatikus viszonyait, kivált üdülőkre nézve jótétemény. Az új tátrafüredi szanatorium télen mint gyógyintézet makacs bántalmak, kivált vér- és ideg-betegek gyógyítására van berendezve, kiknél az erős havasi levegő és rendszeres hidegvíz gyógy mód kombinált hatása szükséges. Mindkettő a vérképzést és táplálkozást emeli, az idegrendszert szilárdítja, a kedélyt gyökeresen átváltoztatja és végre ezen őszthatás alapján különféle makacs betegségek gyógyulását eszközli.

Székesfehérvárott egy „tényleges szolgálat“-ra behívott néptanítóval utcát söpretnék.

Gödöllőn Nagy Józsa közmunkatanácsi jegyzőt fogták el a napokban váltóhamisítás miatt. Sajat rokonai adták föl.

Az egri utóbbi árvizről szóló hivatalos jelentés már betérjesztetett a közmunkaügyi minisztériumhoz. Az okozott kár nincs megbecsülve még,

de közelítőleg 50—60 ezer frtra tehető.

Csodagomba. Nátly József kincstári földhaszonbérlo vedresházi bérletén — mint nekünk Uj-Szt-Ivánról írják — a napokban csoda gombát talált; a gomba 5 klgr. és 80 deka-grammot nyom, kinézése valóságos tök alakú.

Százezer forintot hagyott egy nemeslelkű nő N.-Váradon örökösének, mint egy ottani lap írja. Szépen megosztotta a hagyatékot, még ügyvédnek is hagyott 5000 frtot. Ügyvéd, örökösök, mind el voltak ragadtatva, míglen megtudták, hogy mindezt csak akkor kapják meg, ha a néhai tulajdonát képező 100 frtos sorsjegy — nyerni fog! Várják nagyon a húzást . . .

Vegyes hírek a külföldről.

Vilmos császár mult hó 28-án érkezett Baden-Badenba. A fürdőt nagyszertén felékesíték: két új óriás szökőkút lövelte a vizet a levegőbe, a házakon, fákon pedig színes lampionok ragyogtak. A császár vonata tizedfél órakor este robogott a fényben uszó indóházba; a „Heil Dir im Siegeskrantz“ fogadta. Vilmos, kit Augusztá császárné kísért, egyenruhába volt öltözve, sipkával s jobb karját felkötve viselte. Erős léptekkel, katonásan szállt ki. A főpolgármester üdvözlő szavai egész a könyezésig hatották meg: „Mily vigasz volt nekem a megpróbáltatás nehéz óráiban az általános részvét!” mondá. „Most már hál’istennek anyira jobban vagyok hogy legalább újra emberek közé mehetek.” A közönség viharosan üdvözölte a császári párt. A trónörökös és a badeni nagyherceg (nejeikkel) másnap érkeztek meg. Hétfőn, a császárné születésnapján meglátogatták a Murg-völgyet az ebersteini kastélyban reggeliztek; Gernsbachban volt az ebéd. A császár különben e hó közepén átvészi az uralkodást s meglehet az országgyűlést is személyesen nyitja meg.

Abdui Medsid szultán első kadi-néje, vagyis törvényes felesége mult hétfőn halt meg az erenkoi császári palotában. A most uralkodó szultán parancsára az elhunytat rangját megillető tisztelettel és fényvel temették el. Palota rabszolgánok fűrösztöttek meg a hullát márványkádban, azután fehér halotti ruhába öltöztették s értékes sálba takarták, melyet az elhunyt még férjétől kapott. Eruhok vitték a koporsót Selim szultán mecsetébe, hol a gyász-isteni tisztelet tartatott. A koporsó mögött számos ulema ment, kik folyton koranverseket énekeltek. Időnkint nagy lelkesedésük jeléül tapsoltak.

Az ulemák mögött haladtak a miniszterek, tábornokok és egyéb főméltóságok. A mecsetben a koporsó a szószék mellé állították s az ulemák elkezdtek énekelni. Innen a menet Abdul Medsid mauzoleumába indult, hol a koporsó a sirboltban elhelyeztetett. A temetés után az ulemák az elhunyt kioszkjában a szultán költségén megvendégeltettek.

A félénk szultánt mult pénteken rávették, hogy nyilt kocsiban ne menjen a Sofia-mecsetbe; minden rendőr künn volt az utcákon, a kocsiban Ozman basa ült mellette, mint paizs a népgyűlölet ellen.

Az angol ezredeket sietve mozgósítják Indiában, Afganisztán ellen.

A beszélés mestersége. A francia közoktatásügyi miniszter a francia rektorokhoz (isk. előjárókhöz) a következő köriratot intézte: Rektor ur! A fenszóval olvasás legtöbb lyceumaink- és collegiumainkban elhanyagoltatik, pedig annak kellene a nyilvános oktatás egyik legfontosabb elemét képezni. Nem kell önnek mondanom, mily fontos ez oly demokratikus társadalomban és oly nép-nél, mely maga vezeti ügyeit, tanácskozik, vitatkozik, melynek mindenféle egyletei, bizottságai és gyűlekezetei vannak. Középiskoláink növendékei később jöhetnek oly helyzetbe, hogy jelentéseket és jegyzőkönyveket kell felolvasniok; nem elkerülhetlenül szükséges-e ugy tudniok olvasni, hogy meg lehessen őket érteni? A fenszóval olvasás nem egyike-e a nyilvános életben legnagyobb hatást előidézni képes eszközöknek? Franciaországban tehát olvasni kell tudni, mert az a legjobb mód arra, hogy beszélni tudjunk. Ez a mesterség, melyet lyceumainkban és collegiumainkban módszeresebben akarunk taníttatni, tanítóinknak sem fog hátrányukra válni, s különösen nem azon különböző szolgálatokat tekintve, melyeket főleg kis községeinkben kell teljesíteniök. Valamely jegyzőkönyv, rendelet, községi tárgyalás fölolvása nem jelentéktelen dolog. Természetesen az olvasás egyikét képezi népiskoláink és tanítósemináriumainkban a leginkább gyakorlott tárgyaknak, azonban ez oly mesterség, melyet csak oly jól kell megtanulni, mint bármí mást. E hiány pótlására, véleményünk szerint az elemi iskolák számára rövid, szorosán a tárgyhoz ragaszkodó tankönyv, a középiskolák számára pedig ép oly jó, de inkább irodalmi kézikönyv szükséges. Az egyiknek hasznost, a másiknak emellett még a kellemest is szem előtt kell tartani. Legouvé ur az akadémia tagja, s kétségbevonhatatlan tekintély ezen a téren, megígérte szives közreműködését, s el-

készítette mind a tan-, mind a kézikönyvet. Nincs tehát egyéb hátra, mint megadni a dolognak a szükséges szentesítést iskolai szabályzatainkban. A fenszóval olvasás tanítása tehát a tanító-szemináriumokban kötelező legyen, s e tárgyból minden tanító megvizsgálandó az intézetből távozása alkalmával. A lyceumok és kollegiumokban elég lesz, ha a második és a rhetorikai osztályban mellesken tanítatják; e mellett a tanulók inkább időt nyernek, mint vesztenek; valamelyik munka egy levélét jól olvasni tudni, a legbiztosabb eszköz arra nézve, hogy azt jobban megértsük és eszünkben tartsuk. Sőt követelni lehetne, hogy a tanító, — mint ez a jó iskolákban már szokásban van — a leckét, melyet a tanulóknak meg kell tanulnia, előbb maga olvassa föl előtte. Hasonlóképen az ügy fontossága miatt szükségesnek tartom a rhetorikai osztályokban az olvasás és előadásra legalább néhány évig külön jutalmat tűzni ki. Aláírva Bardoux A.

Midőn a király meglátogatta a bécsi kórházat, megkérde hogyléte felől Dien Sámuel debreceni illetőségű katonát is. — „Magam csak megvolnék, hanem családom szükségét szenved odahaza Debrecenben,“ felel a sebestült. A király utántudakoztatott a dolognak és miután Dien igazat beszélt, 150 frtot küldetett családjának.

A Debreceni Ellenőr szerkesztését október 1-én Vértesi Arnold vette át.

Bosznia keleti és nyugoti részében pusztulóban van a fölkelés. Kivált keleten a mult héten nagy volt az eredmény. Samác, Breska, Gradasács s legújában Bjelina, (hol a szerb háboruban oly hősiiesen állottak ellen az Alimpies csapatainak,) egymás után estek a mi katonáink kezébe. Sőt a sokat emlegetett Dolnya Tuzla is, honnan gr. Szapárynak a mult hóban vissza kellett vonulnia, meghódolt. Most a csapatok Zvornik ellen mennek, hová a fölkelők vonultak. — A Szerajevóból támadólag kiindult hadtest is Senkovicig nyomult előre, nagy harcot viva a hat-hétezernyi fölkelők csapatával, melyet teljesen megvert, két vontcsóvú ágyut, sok fegyvert, lószert, sátozt, néhány zászlót és nagymennyiségű élelmi szert zsákmányolva. A mi csapataink vesztesége négyszáz ember halottakban és sebestültekben. Most már a katonai vasöv mindinkább összeszorítja s valószínűleg szét is morzsolja a fölkelést.

Boszniából. Sametz vezérőrnagy jelentése szerint az első gyalog dandár október 4-én reggel 8 órakor harc nélkül vonult be Visegrádba. A fölkelők kora reggel eltávoztak a

táborból s erődítésekből, ágyukat sátrakat, és lőszerkészletet hagyván hátra. A nyolcadik gyalog dandár 3-kán ellentállás nélkül vonult be Ingorazdába s 4-én két zászlóaljjal megszállotta Cajnicát. —

A közös hadügyminisztérium hirszerint október utolsó napjaitól kezdve csak 80000 katonára számára rendelt Boszniába élelmet. A többi 110000 katonára addig vissza fogna vonulni onnan, ha igaz.

Spitzeder Adél emlékiratai. A „Frankfurter Courier“ a Spitzeder-féle „Életemből“ című könyvet vevén szemle alá, most már addig a részig jutott, mely a dechau bank történetét tartalmazza. Ennek letéti-üzlete igen kicsinyben kezdődött. A nagy kamatokra való kilátás egyik pintyökét a másik után csalta a lépre, s talán valóban gondolt is Adél arra, hogy az ilyen formán kapott pénzzel üzleteket csináljon, melyeknek feleslegéből a szokásos kamatokat, — havonként csak 10%-ot, — megfizethesse; elég az hozzá, hogy „gavalléroknak és tiszteknek“ is adott kölcsön pénzt havonként 15—20% kamatra. Könyveket soha sem vezetett; egy kis könyvbe beírta a kapott összegeket, egy másikba a kifizetett pénzekről szóló nyugtatványokat vezette be, s a kapott összegekről váltókat adott. — Mily terjedelmű volt az üzlet, mutatja az a körülmény, hogy egy év alatt 60,000 frtot adott ki váltó-bélyegekre, s házat is vett. Ez első ház után csakhamar több is következik, végre egy tucatnál több háza van, vannak földbirtokai, népkonyhákat alapít, népszínházat és népesapszékeket tervez, s ezerféle humanisztikus terv fordul meg fejében. A kiviteli költségek felől nem kell aggódnia; az emberek naponként 80—100,000 frtot visznek hozzá. — „Milliók jöttek és milliók mentek“ — mondja ő maga. Drasztikusan írja le, mint tolaodtak az emberek irodába, melynek falain a „cselekedjél igazságosan és ne félj senkitől“ mondás pompázott, oly mondás, melyet ő „ifjúsága óta különösen szeretett. — Reggeli 7 órától fogva százankint állanak szorokodva ajtaja előtt „pénzzel telt kosarakkal“ várva, hogy megtakarított filléreiket egy Spitzeder aláírásával ellátott papírfoszlányért becsereleshessék. Adél újra meg újra hangsúlyozza, hogy az emberektől ő nem csalta ki a pénzt. Mily népiesen durva modorban beszélt ily alkalmakkor a néppel, mutatják a következő idézetek: „Az embereket, elég drasztikusan, körülbelül így szólítottam meg: Ökrök! kereken kimondom nektek, hogy semmi biztosítékot nem adok ócska pénzetekért. Én nem hivtalak ide czók-móktokkal! Takarodjatok mindnyájan a pokolba!“ —

De ha nem volt is szándéka csalni, mindenesetre büntetésreméltó s háttartalan könnyelműséggel gazdálkodott a rábizott pénzekkel. Óriási összegeket dobált ki az ablakon s adakozott fűnek-fának. Társalkodójának egy gyöngye pillanatában 50,000 forintot adott s valóban ijesztő, mennyire kizsákmányolták a piszkos kezűek jószívűségét. — Cselédei lopták, a revolver-sajtó nagy összegeket csikart ki tőle s minden korhely meghuzta, a kinek csak valamivel nagyobb volt a szemtelensége a középszertűnél. Néha azonban fölébredt lelkiismerete; tudakozódott, vajon az, a mit tesz, büntetésre méltó-e; s mint állítja, mindenütt tagadó választ kapott. Mindazáltal rossz sejtelmek kinozzák, — roppantul babonás, látományokat, elhunytak árnyait látja, — azután megint a saját erejére támaszkodik: „Spitzeder“ Adél büszkébb, semhogy meghátrálna a veszély elől. Ágya fölött, a hirhedt imazsámoly mellett, mely egyszersmind ládikóul is szolgált, revolverek, pisztolyok és török függtek. De semmi sem használt; egy szép napon a dachau bank összeomlott, s Adélt elfogták.

Titkos ok. Kircheim-Bolanden pfalzi városkában sorozás volt; többnyire donnersbergi fiúk álltak a mérték alá. Belép az első, alkalmasnak találják s a tiszt beosztja: „Nyolcadik gyalogezred, Metz!“ — „Engedelmet kérek,“ mondja erre a fickó, „jobb szeretnék a vadászokhoz menni Zweibrückenbe.“ „Jól van, hát a vadászokhoz.“ „Jó a második.“ „Alkalmas! Metz, gyalogezred.“ „Ezredes ur, instálom jobb szeretnék zweibrückeni vadász lenni.“ — És ugyan miért? — „Hát csak, kérem szépen.“ „No jól van; tehát vadász.“ — Betoppán a harmadik: „Alkalmas! Metzbe a gyalogsághoz.“ — „Kérem, ezredes ur, inkább csak vadász lennék. Szegény apám is az volt.“ — „Jól van; vadász.“ — De mikor egész tucat donnersbergi fiu kívánczozott a vadászokhoz, megrókönyödött az ezredes: Miért akartok ti mind a vadászoknál szolgálni? — Mély csönd volt a válasz. — „Na hát miért?“ kérdezte újra az ezredes. — Ujra hallgatás. Végre megszólal a feltűnyelő csendőr: „Engedelmet, ezredes ur, ennek igen egyszerű oka van: Metzben huszonöt fillér egy pohár sör; Zweibrückenben csak tizenegy.“ — Ezóta a donnersbergieket sörvadászoknak csufolják.

Ut millió márkát égettek el Rostockban a mult pénteken. Értéktüket veszített bankjegyek voltak, melyekkel a rostokki bank egy vasgár gőzkazánját fűtette be hivatalos ellenőrzés mellett. Két és fél óráig égett az öt millió!